

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^e JAARGANG

WOENSDAG 8 JULI 1931

No. 810

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonneés, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangetekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

7 JULI 1931.

Zoals algemeen werd verwacht, heeft de halfjaarswisseling in het geheel geen moeilijkheden opgeleverd. Even trokken de koersen een fractie aan, doch spoedig was men weder op het oude niveau aangeland. De noteringen waren tenslotte: voor privaat-disconto, Nederlandsch accept, $\frac{7}{8}$ pCt., call $\frac{1}{2}$ pCt., prolongatie 1 pCt.

* *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een stijging van f 700.000 te zien. De beleeningen blijken met f 4,4 miljoen te zijn afgenomen.

De goudvoorraad der Bank bleef practisch onveranderd. De zilvervoorraad daalde met f 2,5 miljoen. De post papier op het buitenland geeft geen wijziging van betekenis te zien, doch de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans blijken met f 2,1 miljoen te zijn teruggelopen.

De biljettencirculatie vermeerderde met f 16,3 miljoen. Het tegoed van het rijk daalde met f 22,8 miljoen, terwijl de rekening-courant-saldi van anderen een vermindering van f 1 miljoen te aanschouwen geven. Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt bijna f 1 miljoen meer dan de vorige week. Het dekkingspercentage is nagenoeg 57.

* *

De wisselmarkt stond geheel onder den invloed van de situatie in Duitschland, die zich nog allesbehalve bemoedigend laat aanzien. De vraag naar buitenlandse deviezen, die reeds wat aan het verminderen was, is er opnieuw begonnen. Hier was de markt heel klein

en het was vaak heel moeilijk zaken voor elkaar te brengen; een ieder deed niet meer, dan waartoe de omstandigheden hem drongen. Onze markt had in de eerste plaats een flink aanbod van Marken, Ponden en Dollars voor Duitsche rekening te verwerken, welke valuta's hier werden gerealiseerd om te kunnen voldoen aan de groote vraag naar Guldens, waarvan ook weder beduidende bedragen in bankpapier-remises over onze Oostelijke grenzen werden gezonden. Marken daalden hier van 58.98 $\frac{1}{2}$ tot 58.90 (Ponden in Berlijn waren 20.51 $\frac{1}{2}$, Dollars 4.2150). Ponden kwamen van 12.08 $\frac{7}{8}$ op 12.08 $\frac{9}{16}$ en Dollars van 2.4857 op 2.4843. Dollars tegen Ponden waren eerst flauw en kwamen van 4.8640 op 4.8675, om echter daarna weder tot 4.8652 te verbeteren. Fransche Francs voorbijgaand wat vaster: 9.73—9.73 $\frac{1}{4}$; slot 9.72 $\frac{1}{8}$. (Ponden tegen Francs 124.25). Belga's waren heel gezocht en kwamen van 34.61 op 34.68 $\frac{1}{2}$. In België is een ruim aanbod van wissels, in verband met de storting op de leening op 15 Juli a.s.; Ponden daalden er van 34.93 $\frac{1}{4}$ op 34.85. Zwitsersche Francs deelden natuurlijk weder in de vraag naar vreemde waarden bij onze Oostelijke bureu. Hier steeg de koers van 48.06 $\frac{1}{2}$ tot 48.16. (Ponden tegen Zwitsersche Francs 25.10 $\frac{1}{2}$). Peseta's 23.50—24.00—23.50. Scandinavische wissels veranderden slechts weinig: Kopenhagen en Oslo 66.52 $\frac{1}{2}$, Stockholm 66.62 $\frac{1}{2}$. Vast waren Zloty's, die tenslotte 27.92 $\frac{1}{2}$ genoteerd werden. Canada \$ 2.47 $\frac{1}{4}$. Rio \$ 19 $\frac{1}{8}$. Argentijnsche Pesos 80.—. Uruguay \$ 1.45.

Op de termijnmarkt waren 1- en 3-maands Ponden tenslotte bijna onveranderd: $\frac{7}{16}$ en 1 $\frac{1}{2}$ punt disagio. Dollars op deze termijnen waren vaster, nl. 5 en 9 punten agio. Marken op 1 maand ca. 1, op 3 maanden ca. 7 punten onder den contanten koers. Hierbij moet nog worden opgemerkt, dat de laatste weken verschil gemaakt wordt tusschen een z.g. Duitsch en een Nederlandsch adres.

De vraag naar buitenlandsch bankpapier was weder tamelijk groot; Duitschland was geregeld in de markt en kocht alle goed gangbare soorten bankbiljetten op.

LONDEN, 6 JULI 1931.

Het einde van het halve jaar heeft toch tenslotte nog tot groote geldomzetten geleid, daar de vraag op den laatsten dag van de maand onvoorzien groote afmetingen aannam, die natuurlijk tot niet onbelangrijke leeningen van de Bank van Engeland aanleiding gaven. Met den aanvang van de nieuwe maand was geld natuurlijk weer overvloedig en zal zoo blijven tot alle leeningen aan de Bank zijn terugbetaald. Op de discontomarkt, waar met deze zuiver tijdelijke geldschaarschte geen rekening gehouden behoefde te worden, was de toon over het algemeen iets zwakker, zoodat de notering tot 1 $\frac{7}{8}$ —1 $\frac{15}{16}$ terugliep.

Men ziet nog steeds met spanning uit naar een definitieve oplossing van de bezwaren van Fransche zijde tegen het voorstel van Hoover. Jammer genoeg heeft deze vertraging alreeds ten deele den gunstigen invloed van dit voorstel teniet gedaan.

DE 15DE INTERNATIONALE ARBEIDS- CONFERENTIE.

De 15de Internationale Arbeidsconferentie, welke van 28 Mei—18 Juni te Genève gehouden werd, onderscheidt zich van de tot dusverre gehouden internationale Arbeidsconferenties daardoor, dat zij de eerste was, welke een herziening van een bestaand verdrag behandelde.

Op de agenda dier conferentie waren n.l. ingeschreven de navolgende onderwerpen:

1o. Leeftijd, waarop kinderen mogen worden toegelaten tot het verrichten van arbeid in niet-industriële beroepen.

2o. Arbeidsduur in de steenkolenmijnen.

3o. Gedeeltelijke herziening van het verdrag betreffende den arbeid van vrouwen gedurende den nacht.

Beginnende met dit laatste punt vestig ik er de aandacht op, dat in alle door de Internationale Arbeidsconferentie aangenomen ontwerp-verdragen de bepaling voorkomt, dat de Raad van Beheer ten minste eenmaal in de tien jaren aan de Conferentie een verslag moet uitbrengen over de toepassing van het verdrag en beslissen zal of het wenschelijk is het vraagstuk der herziening of der wijziging van dat verdrag op de agenda te plaatsen.

Ten aanzien van een zestal verdragen door de eerste te Washington gehouden Internationale Arbeidsconferentie aangenomen, waaronder het 8-urenverdrag, en een tweetal door de Zeeliedenconferentie te Genua aangenomen, had het Internationaal Arbeidsbureau aan den Raad van Beheer verslagen over de toepassing uitgebracht. Behalve ten aanzien van het verdrag betreffende den arbeid van vrouwen gedurende den nacht had de Raad van Beheer geen aanleiding kunnen vinden een herziening op de agenda te plaatsen. Ter voldoening aan voornoemde bepaling, in de verdragen voorkomende, bood hij ten aanzien der overige verdragen slechts verslagen zonder meer over de toepassing aan de Conferentie aan, welke verslagen geen aanleiding tot discussie hebben gegeven, zelfs niet dat over de toepassing van den 8-urendag van Washington.

Ten aanzien echter van het verdrag betreffende het verbod van nachtarbeid van vrouwen had de Raad van Beheer gemeend een tweetal wijzigingen op de agenda te moeten plaatsen. Artikel 3 van dat verdrag houdt het verbod in om „vrouwen”, onverschillig van welken leeftijd, gedurende den nacht in eenige nijverheidsonderneming arbeid te laten verrichten. In verschillende landen werd de uitdrukking „vrouwen” uitgelegd als „arbeidsters” in strikten zin. In Engeland echter was de rechterlijke macht van oordeel, dat onder de uitdrukking „vrouwen” niet alleen „arbeidsters” vielen, doch ook vrouwen met een leidende positie bekleed, zoodat het verdrag niet toeliet, dat vrouwelijke ingenieurs in elektrische centrales als bedrijfsleidsters 's nachts arbeid verrichten. Engeland had daarom op een herziening aangedrongen in dien zin, dat het verdrag uitdrukkelijk zou bepalen, dat het niet van toepassing was op vrouwen, die een betrekking bekleeden van toezicht of bestuur en als regel niet aan eenigen handenarbeid deelnemen. Gedurende de behandeling in de commissie, aan wie de Conferentie de voorbereiding van dit punt opdroeg, werd de uitzondering beperkt tot personen, die een verantwoordelijke betrekking bekleeden van bestuur en die als regel niet deelnemen aan eenigen handenarbeid. Bij de arbeidersgroep vond deze herziening bestrijding. Aangezien naar hun meening de verdragen slechts een minimum bescherming geven, en gewoonlijk compromissen zijn, is een herziening slechts gerechtvaardigd, indien de bestaande toestand verbeterd wordt. Ontoelaatbaar is een herziening, naar hun meening, die de eenmaal verkregen bescherming vermindert. Zij waren bevreesd, dat, werd de

INHOUD.

Biz.

DE 15DE INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE door <i>Mej. Mr. G. J. Stemberg</i>	610
Het buitenlandsche verlof voor Europeesche employés in Indië door <i>Mr. H. Cohen de Boer</i>	613
Rotterdamsche havenbelangen door <i>Ir. N. Th. Koomans</i>	615
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De nieuwe politiek van het Federal Reserve Stelsel door <i>Prof. H. Parker Willis</i>	616
AANTBEKENINGEN:	
Voorraadstatistiek van groothandelsartikelen	618
INGEZONDEN STUKKEN:	
Economische voorlichtingsdienst met naschrift door <i>Mr. A. N. Molenaar</i>	618
MAANDCIJFERS:	
Voorraadstatistiek van groothandelsartikelen	619
Indexcijfers van Nederlandsche aandelen	620
Conjunctuurgegevens betreffende de Ver. Staten ..	620
Bank voor Internationale Betalingen	621
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	621
Postcheque- en Girodienst	621
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	621—628
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

voorgestelde wijziging aangenomen, tal van gewone arbeidsters „opzichteres” of iets dergelijks genoemd zouden worden om haar buiten de toepassing van het verdrag te brengen. Het belang van enkele vrouwelijke ingenieurs woog h.i. niet tegen het nadeel op, n.l. dat men gevaar liep groote groepen van vrouwen buiten de bescherming van het verdrag te brengen. In hun angst voor een herziening zagen de arbeiders geheel voorbij, dat deze herziening in hun belang zou zijn en een voordeel voor de arbeidsters. Immers indien in de conventie duidelijk bepaald zou worden op wie de bepalingen van toepassing zouden zijn, zou het niet langer mogelijk zijn, dat ieder land 'de uitdrukking vrouwen zou interpreteren op zijn wijze en door beperking tot arbeidsters in strikten zin, opzichteressen en dergelijke er buiten zou laten vallen. De werkgeversgroep verklaarde zich vóór de wijziging; de Regeeringsafgevaardigden waren verdeeld. Onder de tegenstanders van deze wijziging waren er, die haar overbodig oordeelden, omdat h.i. het verdrag slechts van toepassing is op de eigenlijke arbeidsters. Zoowel in de Commissie als later in de Conferentie bij eerste stemming werd deze wijziging aangenomen.

De tweede wijziging was op aandrang van de Belgische Regeering voorgesteld.

Het verdrag verstaat onder nacht een tijdsverloop van 11 achtereenvolgende uren, waarin de tijd van 10 uur 's avonds tot 5 uur 's morgens is begrepen.

Op aandrang van de Belgische Regeering werd voorgesteld de nacht zoo noodig te mogen bepalen op den tijd van 11 uur 's avonds tot 6 uur 's morgens. Deze wijziging zou het mogelijk maken, dat in Verviers in de wolkamerijen en -spinnerijen met twee ploegen gewerkt zou worden. Komt men de bepalingen van het verdrag juist na, dan is dat nu niet mogelijk. Immers het tweeploegenstelsel vereischt 2×8 uren + $2 \times \frac{1}{2}$ uur rust, d.w.z. 17 uur. Wel liggen tusschen 5 uur 's morgens en 10 uur 's avonds 17 uur, doch in Verviers willen de arbeidsters niet om 6 uur 's morgens beginnen. Het aanvangsuur van 5 uur levert in de practijk groote moeilijkheden op. Verkeersmiddelen zijn er dan nog niet. Aangezien echter in Verviers van ouds in twee ploegen gewerkt werd, heeft men daar den nacht om 11 uur laten beginnen en om 6 uur eindigen. Voorgesteld werd om het verdrag aldus te wijzigen, dat dit toegelaten werd. Groot was de tegenstand der arbeiders tegen deze wijziging, welke met allerlei waarborgen omringd was. Zoo moesten er zich bijzondere omstandigheden voordoen, de vakverenigingen moesten geraadpleegd worden enz. Oogenschinlijk is die wijziging niet van groot gewicht. Het maakt weinig uit of de nacht van 10—5 of van 11—6 duurt. Naast de bedenkingen echter tegen het om 11 uur 's avonds naar huis gaan, hadden de arbeiders bezwaar tegen de indirecte gevolgen

van de wijziging. Daar waar de arbeidsdag $7\frac{1}{2}$ uur bedraagt, kan die tengevolge van de wijziging 8 uur gaan bedragen en zou dus het tweeploegenstelsel in de hand gewerkt worden. Verder brengt ze vermindering van nachtrust mede, omdat de arbeidster toch op denzelfden tijd zal opstaan, doch nu een uur later naar bed gaat. Het argument van gebrek aan transportmiddelen gaat niet op; die zijn er om 11 uur 's avonds ook niet. In stede een wijziging te verzoeken, ware het beter te trachten behoorlijke transportmiddelen te verkrijgen.

Over deze wijziging waren de meeningen eveneens verdeeld. De werkgevers waren er voor, de arbeiders er tegen, de Regeeringsafgevaardigden verdeeld. Ook deze wijziging werd in de Commissie en in de Conferentie bij eerste stemming aangenomen. Bij de eindstemming hebben zich evenwel niet het vereischte aantal van $\frac{2}{3}$ vóór het gewijzigde verdrag verklaard, zoodat de wijzigingen niet aangenomen zijn.

Als merkwaardigheid moet hier vermeld worden, dat niettegenstaande België de onderhavige conventie geratificeerd heeft, jaren lang de bepalingen dier Conventie in dat land niet nageleefd werden en daarvan nooit in de jaarrapporten melding werd gemaakt. Wat zal nu gebeuren? Moet men uit de niet-aanname met den Heer Thomas concludeeren, dat de ongewijzigde conventie nog zoo slecht niet was? Als vaststaand kan wel aangenomen worden, dat men rustig kan voortgaan de uitdrukking „vrouwen” eng d.w.z. als „arbeidsters” te interpreteren. Bij de behandeling toch van het Engelsche voorstel is geenszins gebleken, dat een dergelijke interpretatie, ook niet van arbeiderszijde, tegenstand ontmoette. Hetgeen in België geschiedt, is echter niet een quaestie van interpretatie. Zal België rustig kunnen doorgaan met den nacht te stellen op 11—6 uur? Men zou daarvoor eenige aanwijzing kunnen vinden in de slotrede van den voorzitter der Conferentie, die melding maakte van moeilijkheden van toepassing door sommige Regeeringen ondervonden, welke wellicht op andere wijze overwonnen konden worden. De Heer Thomas sprak van „solutions de souplesse”, die bedacht konden worden. Zal echter, indien die weg ingeslagen wordt, de internationale arbeidswetgeving niet op bedenkelijke wijze op losse schroeven gezet worden? Volledigheidshalve zij aangetekend, dat de verwerping der wijzigingen voor ons land van geenerlei betekenis is. Ons z.g. bazenbesluit laat nachtarbeid toe voor vrouwen met leiding en met wetenschappelijk onderzoek of wetenschappelijke controle belast. In het licht van de discussiën bezien is die interpretatie, daarmede aan „vrouwen” gegeven, volkomen geoorloofd.

Arbeidsduur in de steenkoolmijnen.

Zooals bekend is kwam dit onderwerp ook reeds op de agenda der 14e Internationale Arbeidsconferentie voor. De ontwerp-conventie, welke tijdens die Conferentie ontworpen werd, heeft echter het voor aanneming vereischte aantal stemmen niet verkregen. Na de niet-aanname besliste de 14e Internationale Arbeidsconferentie, dat het onderwerp op de agenda van de 15de Conferentie geplaatst zou worden.

Zooals gewoonlijk benoemde de Conferentie een commissie ter behandeling van dit onderwerp. Aangezien het vorig jaar uitvoerige algemeene beschouwingen gehouden waren, meende de commissie daarvan thans te kunnen afzien. Zij behandelde meer uitvoerig de punten, waaromtrent geen overeenstemming verkregen was, n.l. den duur van het verblijf in de mijnen en de bruinkoolquaestie. Zou n.l. de arbeidsduur in de steenkolen- en in de bruinkoolmijnen in eenzelfde verdrag geregeld worden en zoo ja, zou dan die regeling dezelfde zijn? Een meerderheid in de commissie was van oordeel, dat, om een internationale oplossing te verkrijgen, de arbeidsduur in de bruinkoolmijnen in dezelfde conventie geregeld moest worden als waarin die in de steenkoolmijnen geregeld werd. De Deutsche Regeeringsafgevaardigde gaf te

kennen zich hiermede te kunnen vereenigen, mits die regeling rekening zou houden met de bijzondere toestanden in de Deutsche bruinkoolmijnen. In de tenslotte aangenomen conventie is dat inderdaad gebeurd. Wat nu den duur van het verblijf in de steenkoolmijnen betreft stonden evenals het vorig jaar de werkgevers een verblijftijd van 8 uur from bank to bank voor; de arbeiders aanvankelijk een van 7 uur, na verwerping van hun voorstel stelden zij $7\frac{1}{2}$ uur voor. Het door het Internationaal Arbeidsbureau ontworpen ontwerp stelde $7\frac{1}{2}$ uur voor. Dat voorstel verkreeg tenslotte een meerderheid. De debatten over die voorstellen leverden geen nieuwe gezichtspunten op.

Nauw met den duur van het verblijf in de mijnen houdt het vraagstuk der overuren verband. Het voorontwerp bepaalde, dat behalve overuren in geval van ongeval, overmacht enz. de bevoegde autoriteiten 60 overuren ter beschikking van de ondernemingen zouden mogen stellen. Voorstellen om dat aantal te verhoogen werden verworpen. De meerderheid vereenigde zich tenslotte met voornoemde bepaling van het voorontwerp. De Nederlandsche werkgeversvertegenwoordiger heeft met den Engelschen werkgeversvertegenwoordiger een voorstel, de z.g. „speadover” betreffende, ingediend om het n.l. mogelijk te maken, dat de uren, waarop korter of niet gewerkt wordt, op een bepaalden dag ingehaald worden door op de andere dagen langer te werken, met dien verstande, dat de vastgestelde duur niet met meer dan $\frac{1}{2}$ uur per dag overschreden zou worden. De Heer Haex heeft dit amendement, dat echter verworpen werd, toegelicht. Eveneens werd verworpen een amendement door de arbeiders ingediend om in het verdrag een bepaling op te nemen, dat op Zaterdag korter gewerkt zou worden. Zooals hierboven vermeld, is voor de ondergrondse steenkoolmijnen de duur van het verblijf in de mijn op $7\frac{1}{2}$ uur per dag bepaald. Voor de ondergrondse bruinkoolmijnen is bepaald, dat die duur vermeerderd kan worden met een pauze van $\frac{1}{2}$ uur. Het aantal overuren, voor de steenkoolmijnen op 60 uur per jaar bepaald, kan voor de bruinkoolmijnen 150 bedragen, waarvan 75 uur door de overheid ter beschikking van de ondernemingen gesteld kunnen worden en 75 uur bij collectief contract.

Op de bovengrondsche bruinkoolmijnen zullen de bepalingen van het 8-urenverdrag van Washington van toepassing zijn met dien verstande, dat het aantal overuren niet meer dan 100 per jaar zal bedragen. Daarbij kunnen nog 100 overuren bij collectief contract toegestaan worden. Deze bepalingen ondervonden bij de arbeidersgroep aanvankelijk veel tegenstand. Om echter tot een conventie te geraken hebben de arbeiders zich tenslotte daarmede vereenigd, nadat in het ontwerp een bepaling opgenomen was, dat niets in het verdrag tot gevolg zal hebben, wijziging van de nationale wetgeving met betrekking tot den arbeidstijd in den zin van een vermindering van de waarborgen, die zij aan de arbeiders verleent.

Bij de behandeling in de Conferentie zelf heeft de vraag der universaliteit nog tot eenig debat aanleiding gegeven. Deze vraag was ook wel even in de commissie ter sprake gekomen, doch nadat de secretaris-generaal der Conferentie, de Heer Thomas uiteengezet had, dat er geen twijfel kon bestaan of, gezien de bepalingen van het Vredesverdrag, de conventie algemeen was, had de Commissie zich daarbij neergelegd. In de Conferentie echter werd door verschillende personen uit de overzeesche landen betoogd, dat, gezien den oorsprong van het onderhavige vraagstuk, die zuiver Europeesch was, gezien ook de tot dusver gevolgde behandeling, de regeling haar Europeesch karakter behouden had en niet van algemeenen aard was. Daartegen werd door anderen aangevoerd, dat, al was de opzet geweest een regeling voor de Europeesche landen alleen, thans, na het besluit der vorige Conferentie om bedoeld vraagstuk op de agenda der 15de Conferentie te plaatsen en het hooren ook van

de overzeesche landen, de regeling van algemeenen aard geworden was. De universaliteit wil niet zeggen, dat ieder land moet ratificeeren; daarin is ieder vrij. Elk land moet echter binnen den voorgeschreven termijn het ontwerp-verdrag aan de bevoegde autoriteit voorleggen. De Nederlandsche Regeeringsvertegenwoordiger Dr. Nolens, heeft bij de behandeling in de zitting der Conferentie eveneens op de universaliteit gewezen. Hij zette daarbij tevens uiteen, waarom hij zijn stem aan het verdrag zou geven — het ontwerp is een compromis, bovendien achtte hij een arbeidsdag korter dan 8 uur in het belang ook van de werkgevers en van de geheele mijnindustrie. Tevens verklaarde hij zich tegen een amendement dat het inhalen van de uren, die op Zaterdag korter gewerkt werden, op de overige dagen mogelijk maakte. Daardoor zou dan de arbeidstijd op die dagen weer 8 uur worden. Een desbetreffend amendement, ingediend door eenige werkgeversvertegenwoordigers, werd verdedigd door den Heer Haex, technisch adviseur van den Nederlandschen werkgeversvertegenwoordiger; hij wees erop dat in de Nederlandsche mijnen met den korten Zaterdag 46 uren in de week gewerkt werd, hetgeen nog ½ uur minder is dan het ontwerp-verdrag toestaat. Tot nu toe hebben de directies de concurrentie met het buitenland kunnen volhouden. Zij zijn voornemens, indien eenigszins mogelijk, dien korten arbeidstijd op Zaterdag dan ook te behouden. De mogelijkheid is echter niet uitgesloten, dat het voor de mijnen moeilijk zal zijn de concurrentie met het buitenland vol te houden. Dan wordt het gebiedend noodzakelijk, dat bij hen de arbeidsduur ongeveer gelijk wordt aan dien in het buitenland. Daarom zouden zij gaarne de bevoegdheid willen hebben om den tijd, dat Zaterdags korter gewerkt wordt, althans een gedeelte daarvan, in te halen op de andere dagen. Hun amendement was aldus gesteld, dat misbruiken voorkomen werden. Het amendement verkreeg echter geen meerderheid. In eerste lezing werd het ontwerp-verdrag met 67 stemmen voor en 16 tegen aangenomen. Bij de eindstemming verklaarden zich 81 stemmen er voor (de werkgevers onthielden zich van stemming) en 2 er tegen, zoodat het ontwerp aangenomen is. De Regeeringsvertegenwoordigers van Polen en Oostenrijk onthielden zich van stemming.

Zal deze regeling bijdragen tot vermindering van de kolencrisis, waaronder verstaan wordt de onevenredigheid in de ontwikkeling tusschen productie en afzet van kolen? De arbeiders zijn van oordeel, dat het ontwerp-verdrag wel geen radicale verbetering in den slechten toestand van de mijnarbeiders zal brengen, doch wel een belangrijke stap vooruit brengt. Volgens den Heer Thomas brengt het onderhavige verdrag een geheel nieuw iets, waarbij het sociale en economische element samen verbonden zijn. Die conventie vormt het begin van een groote taak, die de Volkenbond aan de Internationale Arbeidsorganisatie toegedacht heeft! Wat zal de Volkenbond nu doen, nu de Arbeidsconferentie het ontwerp-verdrag aannam? Laten we niet vergeten, dat tusschen het aannemen van een conventie en het ratificeeren en in werking treden een grooten afstand liggen kan. We hoeven maar te denken aan de 8-urenconventie van Washington. Hoe zal het lot van de conventie van den arbeidsduur in de kolonijnen zijn? De onthouding bij de stemming van enkele kolenvoortbrengende landen van Europa, de aarzeling, waarmede enkele andere Regeeringsvertegenwoordigers hun stem aan het ontwerp gaven, voorspellen niet veel goeds.

Leeftijd, waarop kinderen mogen worden toegelaten tot het verrichten van arbeid in niet-industrieële beroepen.

Ter zake van dit onderwerp had de eerste discussie plaats en stelde de Conferentie mitsdien punten vast voor een vragenlijst door het Internationaal Arbeidsbureau aan de Regeeringen te richten. Bij de behandeling bleek weer, dat vele afgevaardigden uit het

oog verliezen, dat bij de eerste discussie nog niet een verdrag samengesteld wordt, doch slechts punten besproken moeten worden, waarover de Regeeringen hare meening te kennen moeten geven. Het vaststellen hiervan wil nog niet zeggen, dat die punten aldus in een eventueel verdrag opgenomen zullen worden.

Werkloosheidsvraagstuk.

Van de onderwerpen, die niet op de agenda voorkomen en niettemin zeer belangrijk zijn, meen ik te moeten noemen het rapport van den Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau. Dat rapport was ditmaal op een andere wijze samengesteld dan tot dusver en was nu aan één onderwerp gewijd en wel in het bijzonder aan de werkloosheids crisis. Na in dat rapport verschillende oorzaken van de crisis nader behandeld te hebben, geeft de Directeur de Conferentie in overweging den Raad van Beheer te verzoeken 1o. een raadgevende conferentie van technici in zake arbeidsbemiddeling bijeen te roepen om de verschillende systemen van arbeidsbemiddeling te onderzoeken teneinde tot een coördinatie van de verschillende nationale systemen te komen; 2o. om aan de migratie-commissie op te dragen algemeene programma's van migratie en ontginning van nog onontgonnen landen vast te stellen; 3o. te onderzoeken of het mogelijk is de werkloosheidsverzekering op de agenda der volgende Conferentie in te schrijven; 4o. om samen te werken met de organen van den Volkenbond om een werkwijze op te stellen ter uitvoering van nationale en internationale openbare werken.

Dat rapport, waarin ook een overzicht gegeven wordt van de opvattingen van de werkgevers en arbeiders over de arbeidsloonen en de verkorting van den arbeidsdag, heeft tot veel debat aanleiding gegeven. Daarbij bleek, dat de arbeiders over het geheel veel verwachten van een verkorten arbeidsduur en van een verhooging van den loonstandaard. De werkgevers hunnerzijds wezen er op, dat juist de hoge loonen mede een oorzaak van de werkloosheid zijn, dat daarentegen de prijzen moeten dalen, wil er weer een opleving in de industrie komen en dat daartoe de loonen moeten dalen. Op de meeste factoren der productiekosten is zoo goed als niet meer te bezuinigen; aangezien de productiekosten moeten dalen, moeten de loonen en de sociale lasten verminderd worden. Het zou mij te ver voeren hier nader op de gehouden discussies in te gaan. Van belang is echter te vermelden, dat de Duitse Regeeringsvertegenwoordiger Dr. Brauns openlijk op de wenschelijkheid van een nieuwe regeling van de schulden- en schadevergoedingsquaestie wees. In zijn antwoord heeft de Heer Thomas duidelijk doen uitkomen, dat men van de Internationale Arbeidsorganisatie niet „de oplossing” van de crisis moet verwachten. Wel kan die organisatie z.i. actief werkzaam zijn om te trachten die crisis te verminderen bijv. op het gebied van de loonen, door te ijveren voor hoogere loonen in achterlijke landen, op het gebied der distributie, door te trachten het verschil tusschen den groothandels- en den kleinhandelsprijs te verminderen. Naar meerdere ratificatie van de 8-urenconventie van Washington, waarvan hij blijkbaar steeds veel heil verwacht, zou moeten worden gestreefd, een internationale regeling van overuren zou wellicht bevorderd moeten worden, zoomede regeling van den werktijd in speciale industrieën enz. Zijn conclusie was, dat de Internationale Arbeidsorganisatie de taak, haar opgelegd bij het Verdrag van Versailles, moest vervullen en alles moest doen om haar werkwijze werkelijk doeltreffend te doen zijn.

In het vorenstaande heb ik getracht in het kort het voornaamste mede te deelen van de werkzaamheden van de 15de Internationale Arbeidsconferentie. De tijd zal leeren of hare werkzaamheden zullen hebben bijgedragen tot oplossing van de beide crises, de kolencrisis en de werkloosheids crisis. Laten we het hopen.

G. J. STEMBERG.

HET BUITENLANDSCHE VERLOF VOOR EUROPEESCHE EMPLOYÉ'S IN INDIË.

Het instituut van het periodieke buitenlandsche verlof is, naast de regeling der salariering, wel een der belangrijkste elementen van de arbeidsvoorwaarden, waaronder de uit Europa afkomstige employé zijn werkkring in Nederlandsch-Indië aanvaardt. Volkomen verklaarbaar is de groote waarde, welke door den Europeeschen werknemer wordt gehecht aan het vooruitzicht om na een bepaald aantal jaren van inspannenden, in vele gevallen afmattenden arbeid in de tropen ver van het Moederland, gedurende eenige maanden in een milder klimaat lichaam en geest te kunnen verfrischen in den kring van familie en vrienden.

Verreweg de meeste uitzendingscontracten stellen dan ook een dergelijk verlof in uitzicht en geven den employé na een bepaald aantal jaren van arbeid in dienst der maatschappij (meestal 5 of 6) aanspraak op een vastgestelden vacantie- of verloftermijn, gewoonlijk varieerende tusschen 6 en 8 maanden uit en thuis. Om het den employé ook materieel mogelijk te maken, met verlof te gaan en er het profijt van te trekken, dat ermee beoogd wordt, ontvangt hij gedurende zijn verloftijd van de zijde der maatschappij verschillende geldelijke tegemoetkomingen in de kosten daarvan, tezamen de z.g. verlofsemolumenten vormende, waarvan de regeling verschilt al naar gelang van de bij de betrokken maatschappij in de praktijk gebleken behoeften.

Deze emolumenten omvatten nagenoeg steeds een bepaald verlofstractement en vrije passage naar Europa, en de onderlinge verschillen betreffen slechts het bedrag van het verlofssalaris, het al of niet onderbroken worden van de aanspraak op tantième, de klasse, waarin gereisd wordt, de bepaling of en zoo ja, welke leden van het gezin mede vrij vervoer genieten, enz.

De maatschappij moet zich derhalve voor dit buitenlandsch verlof — dat de employé krijgt naast zijn jaarlijksch binnenlandsch verlof — vrij aanzienlijke financiële offers getroosten, welke in vele gevallen nog vermeerderd worden door de op de vervanging van den verlofganger vallende extra-kosten, bijv. in den vorm van een tijdelijk verhoogd salaris van den in rang naast-lageren waarnemer.

Ten aanzien van het buitenlandsche verlof staan dan ook tegenover elkaar: de groote beteekenis, die deze tijd voor den employé heeft, en de niet onbelangrijke lasten, welke hij den werkgever oplegt. Deze tegenstelling komt evenzeer uit in het karakter, dat partijen in den grond aan dit verlof toekennen: de employé ziet daarin in de eerste plaats een belooning voor verrichten dienst, de maatschappij heeft daarbij uiteraard meer het oog op de gelegenheid, welke deze periode den employé biedt, om weer geheel op zijn verhaal te komen en nieuwe krachten op te doen voor een volgende diensttermijn.

Aan dit antagonisme tusschen beide opvattingen van het verlof: de eene meer berustend op het verleden, de andere veeler ziende naar de toekomst, zijn voor een groot deel de moeilijkheden toe te schrijven, welke zich sedert de invoering van de wettelijke regeling van het arbeidscontract in Nederlandsch-Indië aldaar met betrekking tot dit instituut hebben voorgedaan. De employé zag in de aan zijn recht op verlof verbonden voordeelen niet anders dan een vorm van loon, dat inderdaad werd in verhouding tot den volbrachten diensttijd, voor de maatschappij was de aanspraak, welke de overeenkomst den employé op verlof gaf, een voorwaardelijk recht, dat afhankelijk was van het volbrengen van den daarvoor gestelden diensttermijn en dat bij een beëindiging der dienstbetrekking, vóórdat aan de voorwaarde was voldaan, teniet ging, reeds daarom, omdat er in dat geval van eenigen diensttijd na afloop van het verlof geen sprake meer kon zijn. Door sommige maatschappijen wordt dan ook terug-

betaling der verlofskosten bedongen voor het geval de employé na het genoten verlof niet terugkeert of niet nog een bepaalden minimumtermijn in dienst blijft.

Ondanks zijn vermelde opvatting van het verlof, was iedere employé zich er toch van den aanvang van bewust, dat, indien hij, voordat de gestelde termijn verstreken was, zijn betrekking eigener beweging opzegde, daarmede zijn aanspraken op verlof teniet gingen.

De moeilijkheid deed zich eerst voor, wanneer de werkgever aanleiding vond, den employé vóór dien te ontslaan, vooral indien er reeds eenige jaren dienst waren volbracht. Nu kunnen zich uiteraard allerlei omstandigheden voordoen, die een ontslag volkomen wettigen; bij den employé: onbekwaamheid, gebleken ongeschiktheid voor den naast hooger rang, moeilijkheid in den omgang met boven of onder hem gestelden, verminderde gezondheidstoestand, enz., bij den werkgever: inkrimping van personeel tengevolge van rationalisatie, ongunstige conjunctuur, wettelijke restrictie, e.d.

Wanneer echter op grond van dergelijke omstandigheden ontslag eerst wordt verleend in de laatste periode, onmiddellijk voorafgaande aan het tijdstip, waarop het recht op verlof zou ontstaan, laadt de werkgever daardoor den schijn op zich, deze omstandigheden slechts aan te grijpen als middel om aan de kosten van het naderende verlof te ontkomen, en inderdaad zijn er in de praktijk gevallen bekend, waarin weliswaar dit oogmerk niet kon worden bewezen, doch waarin het met reden als de naaste aanleiding voor het ontslag moest worden aangenomen.

* *

Tegen dergelijke praktijken is terecht, ook van werkgeverszijde, krachtig geprotesteerd en het is dan ook niet zoozeer het ontslag als zoodanig geweest als wel enkele uitersten daarvan, welke allengs hebben geleid tot een begrijpelijk verzet van werknemerszijde tegen de bestaande wettelijke regeling, die voor dergelijke gevallen tekort schoot, en welke uiteindelijk aanleiding hebben gegeven tot een, onlangs door den Volksraad behandeld en aangenomen voorstel van regeeringswege om daarin verbetering te brengen. Dat de bestaande voorschriften al zeer weinig voldeden, vindt zijn verklaring daarin, dat het enige artikel, hetwelk aan dit verloren gaan van verlofsaanspraken tegemoet wil komen (art. 1603q Ind. B. W.) door het daarop betrekking hebbende, tijdens de behandeling toegevoegde zinsdeel volkomen inconsequent en onuitvoerbaar is geworden.

Dit artikel toch regelt de schadeloosstelling, welke den werknemer toekomt, wanneer hij zonder opzegging of zonder tijdige opzegging ontslagen wordt. Het geeft hem in dat geval aanspraak op het bedrag van het loon voor den tijd, dat zijn contractueel dienstverband had behooren voort te duren of, in geval van een contract voor onbepaalden tijd, voor den duur van den opzeggingstermijn, waarbij in dit geval onder loon uitdrukkelijk ook worden verstaan de z.g. verlofsemolumenten.

Inconsequent is deze bepaling, omdat, terwijl zij beoogt den ontijdig — of zooals de wet het noemt „onrechtmatig” — ontslagen werknemer financieel in gelijke positie te brengen met zijn collega, te wiens aanzien wél de door contract of wet gestelde termijn is in acht genomen, zij eerstgenoemde een gedeelte van zijn verlofsvoordeelen toewijst, dat laatstgenoemde, wien uitsluitend zijn geldloon behoort te worden uitbetaald, zich ziet ontgaan: een voordeel voor den „onrechtmatig” ontslagen werknemer, dat volstrekt ongemotiveerd is. Onuitvoerbaar is dit voorschrift, omdat de verlofsemolumenten — een vast bedrag, dat niet-naar-tijdruimte-bepaalde elementen bevat — na eerst in evenredigheid tot den volbrachten diensttijd te zijn verminderd, vervolgens naar rato van den duur

van den opzeggingstermijn moeten worden berekend.

De rechters, die in den loop der laatste jaren groepen waren dit wetsartikel toe te passen, hebben zich in allerlei bochten en hun vonnissen in gecompliceerde breuken moeten wringen om letter en geest van deze bepaling, eenigszins in overeenstemming met elkander, tot uitvoering te brengen. Geen wonder, dat deze jurisprudentie de meest tegenstrijdige uitspraken heeft opgeleverd. De bekendste beslissing is wel die inzake het z.g. geval-Gersen, de administrateur, die, na 6½ van de 7 voor verlof vereischte jaren dienst te hebben volbracht, op al zeer weinig overtuigende gronden ontslagen werd. Het desbetreffende vonnis was intusschen meer op billijkheids- dan op streng juridische overwegingen gegrond.

De hoofdkwestie, waarop de moeilijkheid in al deze zaken per saldo neerkwam, was de vraag, of het verlof naar zijnen aard deelbaar was en denhalve naar evenredigheid van den volbrachten diensttijd door den werknemer werd „inverdiend”. Naar de bedoeling van partijen bij het sluiten van het desbetreffende beding is dit zonder eenigen twijfel *niet* het geval; bij den werkgever niet, omdat, zooals gezegd, voor hem het verlof de betekenis heeft van een, zij het wat kostbaar middel, om zijn Europeesche werkkrachten voor een volgende dienstperiode weer op hun verhaal te doen komen, doch ook de werknemer zal bij het teekenen van het contract zich er wat dit punt betreft zeker wel rekenschap van geven, dat hij den geheelen diensttermijn moet hebben volbracht om zijn aanspraak op verlof te kunnen doen gelden, en zal allerminst verwachten, dat hij bij vertrek of ontslag na bijv. een of twee jaar recht zou hebben op een evenredig deel van dat verlof.

Indien sommige rechters de aan een verlof verbonden geldelijke emolumenten niettemin hebben geconstrueerd als een „in het systeem der wet” naar tijdruimte vastgesteld loon, hebben zij daarmede dan ook niet alleen den zin dezer emolumenten geweld aangedaan — vooral bij de overtochtscosten springt dit in 't oog — doch tevens de bedoeling, welke partijen bij het sluiten hadden en welke in ieder geval richtsnoer behoort te blijven, miskend.

Bovendien — en dit is een misvatting, welke door de geheele behandeling van deze materie heen is te constateeren — wordt hier het verlof zelf met de daarbij behorende emolumenten verward, worden hoofdzaak en accessoria verwisseld en wordt vergeten, dat wat partijen oorspronkelijk zijn overeengekomen, is: een verlof-, een vacantietermijn. Het verlofstraktement en de passagekosten hebben daarin geen andere betekenis dan die van een middel, om den employé te veroorloven, ten volle van zijn vacantie te profiteeren, geenszins om hem in den een of anderen vorm een extra-som gelds in handen te geven.

Hieruit volgt, dat indien er om de een of andere reden van verlof geen sprake meer is, ook deszelfs emolumenten hun bestaansreden hebben verloren. Waarmede natuurlijk geenszins gezegd wil zijn, dat er niet in een bijzonder geval aanleiding kan bestaan om schadevergoeding toe te kennen wegens het derven van verlof, doch deze vergoeding dient dan rekening te houden met de omstandigheden van dat geval en los te staan van de emolumenten.

Voor al indien het ontslag zóó kort voor het verlof wordt gegeven, dat de werknemer zich daardoor terecht in zijn op de overeenkomst gebaseerde verwachtingen gedupeerd kan gevoelen, ontstaat een toestand, waarin het rechtsgevoel zich niet meer door een strenge toepassing der overeengekomen voorwaarde bevredigd vindt. Dan bestaat er ook aanleiding om te zoeken naar een middel om te voorkomen, dat het gebruik maken van een recht (nl. tot ontslag) zou kunnen ontfaan in misbruik.

* * *

De werkgeversorganisaties hebben reeds eenige

jaren geleden, naar aanleiding van een voorstel van de Federatie van Europeesche Werknemers en van bovenvermelde uitspraak inzake het geval-Gersen, de mogelijkheid overwogen om hierin verbetering te brengen en zij hebben als resultaat hiervan der Regeering een middel ter voorkoming van zoodanig misbruik aanbevolen. Volgens dit advies zou de werkgever, die een employé zonder dringende redenen ontsloeg, nadat deze viervijfden van den voor zijn verlof benooiden diensttermijn had vervuld, het rechtsvermoe-den tegen zich vestigen, dat dit ontslag werd gegeven met het oogmerk om zich aan de verplichting tot het verleen van verlof te onttrekken. Zou de werkgever er niet in slagen het tegenbewijs hiervan te leveren, dan zou de voorwaarde voor vervuld moeten worden gehouden en de werkgever tot uitbetaling van de geheele aan het verlof verbonden geldelijke voordeelen verplicht zijn.

De Regeering heeft in haar voorstel dit advies niet gevolgd. Het eenige, wat zij ter motiveering hiervan in haar Memorie van Toelichting aanvoert, is, dat de werkgever een „dringende reden” tot ontslag zou kunnen provooceren of op grond van een gefingeerde aanleiding tot ontslag gemakkelijk tegenbewijs zou kunnen leveren.

Het is duidelijk, dat met dit enkele zinnetje de ondeugdelijkheid van het voorstel der werkgevers niet in het minst is aangetoond. Integendeel, ieder die de jurisprudentie van den laatsten tijd op dit punt heeft gevolgd en die dus heeft kunnen constateeren hoe de rechter gepoogd heeft, reeds zonder dit vermoeden tegen den werkgever, in geval van een dergelijk ontslag de billijkheid over den letter van de wet te doen zegevieren, zal gemakkelijk inzien, dat met dit rechtsmiddel, de rechter des werkgevers tegenbewijs niet zonder sterk overtuigende beweeggronden zou aanvaarden.

De Regeering heeft evenwel de voorkeur gegeven aan een stelsel, volgens hetwelk de werkgever, die zonder dringende reden ontslag verleent of den werknemer een dringende reden tot vertrek geeft, nadat *tweederden* van den voor verlofsverleening bepaalde diensttijd zijn verstreken, gehouden is den werknemer zijn verlofsemolumenten (salaris en thuisreis) uit te betalen *in evenredigheid* tot den op dat oogenblik verstreken diensttijd. Dit voorstel verschilt dus van dat der werkgevers in zoover als het enerzijds tot betaling van slechts een evenredig bedrag verplicht, anderzijds de termijn, waaraan deze aanspraak wordt ontleend nog met $\frac{2}{15}$ verkort.

De debatten in den Volksraad hebben voor een groot deel geloopt over de principieele zijde van de kwestie. Tegenover het standpunt van de werkgevers, dat men hier te doen heeft met een voorwaardelijk recht, waaraan eerst aanspraken kunnen worden ontleend, nadat de voorwaarde — het bepaalde aantal jaren dienst — is vervuld, hebben de werknemers steeds en ook bij deze gelegenheid wederom getracht de opvatting te doen ingang vinden, dat alleen de uitbetaling der verlofsvoordeelen afhankelijk is gesteld van een voorwaarde, doch dat het recht daarop van den aanvang vaststaat en de verlofsemolumenten een vorm van (uitgesteld) loon zijn, dat inverdiend wordt naar evenredigheid van den diensttijd.

* * *

De Regeering heeft deze laatste opvatting niet tot de hare gemaakt. Zij heeft zeer wel ingezien, dat de consequentie daarvan zou zijn, dat dan ook bij eenzijdige beëindiging der dienstbetrekking door den werknemer of zelfs indien deze den werkgever een dringende reden tot ontslag zou hebben gegeven, het verlofstraktement naar evenredigheid zou moeten worden uitbetaald, ook al vond een en ander zeer kort na de in diensttreding plaats. Immers „loon” is ook in die gevallen tot en met den dag van vertrek verschuldigd.

Hiervoor is de Regeering begrijpelijkerwijs terugge-

schrikt en zij heeft dan ook in haar M. v. T. principieel uitgesproken, dat de opvatting, welke in de verlofsclausule „enkel een *voorwaardelijke verbintenis* van den werkgever tot het verlenen van het (geheele) verlot" ziet, naar haar oordeel de juiste is. En zij voegde daaraan nog uitdrukkelijk toe:

„Krachtens het voorschrift van artikel 1343 B. W., dat deze geheele materie beheerscht, moet de bedoeling van partijen richtsnoer zijn. Bij het sluiten van de arbeidsovereenkomst is het nu geenszins de bedoeling van partijen, dat telkens de betaling van een naar evenredigheid van den verstreken diensttijd verdiend stukje verlotloon van de voorwaarde der dienstvervulling gedurende een aantal jaren zal afhankelijk zijn, maar de verleenning van het *geheele* verlot. Het is niet geoorloofd deze laatste *voorwaardelijke verbintenis* gelijk te stellen aan n (het aantal jaren) of $n \times 365$ verbintenissen onder dezelfde voorwaarde aangegaan. De verlotbelofte is dus eene *voorwaardelijke verbintenis* en wel eene betreffende een *voorwaardelijk toegezegd loonsbestanddeel*.”

Het behoeft weinig betoog, dat dit met zooveel nadruk op den voorgrond gestelde principe veel van zijn betekenis inboet, indien het — zij het uit een gerechtvaardigd verlangen om misbruiken tegen te gaan — voor een derde gedeelte weer wordt prijsgegeven en dus in zoover de zoeven gewraakte opvatting als de juiste wordt toegepast. Het gaat er hier maar om, vast te stellen in hoever inbreuk op het zoo duidelijk gestelde beginsel met het oog op bijzondere omstandigheden te billijken is, en in dit opzicht is de Regeering wel opvallend in gebreke gebleven aan te toonen, waarom bijv. de in de assistentieregeling voor Sumatra, welke de aanspraak op een evenredige vergoeding voor gederfd verlot in het laatste jaar, d.i. na $\frac{5}{6}$ van den diensttijd, doet ontstaan, niet is gevolgd. Zij voert geen enkel feit aan, waaruit zou kunnen blijken, dat de daar bestaande regeling niet zou hebben voldaan en volstaat met als haar oordeel over den in Sumatra geldenden termijn te verklaren: „Dit lijkt tekort.” „Bilijker acht de Regeering het om (de aanspraak op een evenredige vergoeding te doen ontstaan) op het oogenblik, dat twee derden van den voor verlot benodigden diensttijd zijn verstreken.” Dit poneeren van een meening zonder meer is als motiveering voor een zoo ingrijpende beperking wel zeer summier.

Dat de Regeering zelve inzag, dat de thans voorgestelde wijziging eigenlijk wel verder ging dan geoorloofd kon worden geacht voor een door de omstandigheden noodzakelijk geworden uitzonderingsmaatregel op een vooropgesteld beginsel, bleek uit verschillende harer eigen uitspraken. Zoo verklaarde de Directeur van Justitie in den Volksraad, sprekende van den middenweg waarnaar als oplossing tusschen de wederzijdsche standpunten gestreefd was:

„Zulk een middenweg is uiteraard niet principieel, want, gelijk gezegd, met principes komt men er niet, dat is duidelijk genoeg gebleken. Wat de Regeering voorstelt, is een compromis, met zijn zwakheden: gebrek aan beginsel... maar ook met zijn voordeelen: men komt aan beide partijen een eind tegemoet, en komt tot iets, wat voor beide partijen in zekere mate aanvaardbaar kan zijn,”

en bij de replieken:

„Rechtsbeginselen liggen daaraan niet ten grondslag dan in zooverre, dat de Regeering gezocht heeft naar het juiste midden tusschen de wederzijdsche belangen.”

Niet ten onrechte was de heer Van Lonkhuyzen van meening, dat men hiermede „op een zeer gevaarlijken weg” was en stelde hij tegenover deze opvatting van de Regeering als zijn standpunt, dat „elke wetsbepaling die betrekking heeft op het verbintenissenrecht moet berusten op een rechtsbeginsel; is dat niet het geval, dan deugt zij niet.”

Er zijn dan ook groote bezwaren verbonden aan een stelsel, dat wettelijke sanctie verleent aan de desiderata van een van beide partijen in een vrij contract, welke verder gaan dan de overeenkomst zelve, voor zoover deze sanctie niet door de strikte noodzakelijkheid van een wettelijk ingrijpen wordt gedekt. En deze bezwaren kunnen in casu evenzeer voor den werkne-

mer zelf gelden, die toch per saldo afhankelijk blijft van de velerlei omstandigheden, welke de regeling zijner arbeidsvoorwaarden beheerschen en waarop de wet van vraag en aanbod toch altijd nog van overheerschenden invloed is. Hoezeer wettelijke maatregelen soms ook noodzakelijk kunnen zijn, men vergete daarbij niet, dat het overschrijden van de grenzen der noodzakelijkheid ener- en van de economische mogelijkheid anderzijds, tot tegenmaatregelen en ontduikingen moet nopen, waarbij geen van beide partijen gebaat kan zijn. De economisch zwakkere kan onder een al te veel omvattende bescherming van Moeder Overheid op den duur zelf gebrek aan lucht krijgen.

Het vorenstaande geldt a fortiori met betrekking tot het door den Volksraad tegen het advies der Regeering aangenomen amendement, waarbij de termijn van twee derden tot de helft werd verlaagd. Wat er van het standpunt der Regeering zou overblijven, indien zij er in zou toestemmen om voor 50 pCt. een opvatting te volgen, welke zij principieel verworpen heeft, is een vraag, welke de Regeering, die in deze nog geen beslissing heeft genomen, thans bezig is voor zichzelf op te lossen.

COHEN DE BOER.

ROTTERDAMSCHES HAVENBELANGEN.

De vraag naar de wenschelijkheid van een wijziging der Rotterdamsche haventarieven heeft reeds heel wat pennen in beweging gebracht.

Blijkens de instelling van de stukgoedcommissie in 1926, werd reeds toen gevoeld, dat er iets noodig was om Rotterdam een tegenwicht te geven tegen de kunstmatige bevoordeeling van de met haar concurrerende havens.

De adviezen dezer commissie hebben tot nu toe slechts aanleiding gegeven tot een verlaging van het havengeld voor schepen, welke de Rotterdamsche haven bezoeken uitsluitend om te bunkeren, ingevoerd in 1930, dat is op een tijdstip waarop de bunkerbedrijven buiten het Rotterdamsche havengebied het werk, dat vroeger te Rotterdam geschiedde, reeds grootendeels — en vermoedelijk blijvend — hadden overgenomen.

Een wijziging van het haventarief, waaraan vooral behoefte gevoeld wordt voor diensten, welke Rotterdam geregeld aandoen om daar slechts een geringe hoeveelheid goederen te lossen of te laden, laat echter nog op zich wachten.

Ook van dit verkeer heeft een verschuiving plaats naar havens buiten het Rotterdamsche gebied, een verschuiving, welke de Rotterdamsche belastingbetaler met leede oogen aanziet. Ernstiger is, uit nationaal oogpunt bezien, de omstandigheid, dat tevens een achterblijven valt waar te nemen bij buitenlandsche concurrenten. Heeft men hier te doen met een verloopend getij, dan zal dit slechts met krachtige middelen zijn te keeren.

* * *

De aarzeling van het Rotterdamsche Gemeentebestuur om met voorstellen tot tariefsverlaging te komen, kan voor een deel verklaard worden uit de omstandigheid, dat velen tariefsverlaging beschouwen als een eerste stap op een hellend vlak, anderdeels uit de omstandigheid, dat deze verlaging, althans aanvankelijk, gepaard zal moeten gaan met belastingverhoging.

Nu kan niet ontkend worden, dat het vooruitzicht van een mogelijke tarievenoorlog met binnenlandsche en buitenlandsche concurrenten verre van aangenaam is. Men mag daarbij echter niet uit het oog verliezen dat, speciaal voor het stukgoederenverkeer, de voordeelen, welke Rotterdam overigens biedt boven de met haar concurrerende havens Hamburg, Amsterdam, Antwerpen, niet zó groot zijn dat ongestraft een hoog tarief kan worden gehandhaafd.

Behalve met bijzondere tarieven voor Hamburg en

Antwerpen, is in dit verband te rekenen met de omstandigheid, dat zowel te Antwerpen als te Amsterdam het gebrek aan ruimte in de haven en het gemis aan toegangen van voldoende capaciteit, waaraan Rotterdam vroeger een zekere voorkeur kon ontleenen, thans op afdoende wijze zijn verholpen.

Te eenzijdig heeft men te Rotterdam vertrouwd op het natuurlijke voordeel van de open verbinding met de zee en met den Rijn en te weinig gelet op de geringe beteekenis van de spoorwegverbindingen naar Brabant en Limburg, en op het algemeen gemis aan een goede verbinding voor autoverkeer naar het Zuiden, tengevolge waarvan o.a. de Brabantsche industrie zich in toenemende mate op Antwerpen oriënteert. Het vooruitzicht dat het, volgens de uitvoerders van het Rijkswegenplan, vermoedelijk nog 10 jaar zal duren voordat de brugverbindingen Rotterdam—Dordrecht en Dordrecht—Moerdijk gereed komen, is in dit verband weinig bemoedigend.

Wat betreft het zetten van een eerste stap op een hellend vlak kan gezegd worden dat, zoo er al een tarievenoorlog uit zou ontstaan — hetgeen geenszins zeker is — deze niet door Rotterdam is ingeleid, en dat de positie welke Rotterdam heeft tusschen de met haar concurrerende havens, een dergelijke stap noodzakelijk maakt.

De omstandigheid, dat tariefsverlaging, althans aanvankelijk, gepaard zal moeten gaan met belastingverhooging beteekent op zichzelf genomen nog niet, dat daarmede een ongewenscht element wordt binnengehaald in de gemeentelijke huishouding. Het wijst slechts op het ontbreken van reserve. Eerst indien tengevolge van deze tariefsverlaging de Rotterdamsche haven van een zichzelf bedruipend in een noodlijdend bedrijf zou worden omgezet, verkrijgt die belastingverhooging een bijzondere beteekenis.

Deze vraag naar de directe rentabiliteit van de haven zal dus afzonderlijk moeten worden bezien.

Het zal echter goed zijn er uitdrukkelijk op te wijzen, dat men het invoeren der tariefswijziging niet uitsluitend afhankelijk zal kunnen stellen van het antwoord op deze vraag.

Wil men een bepaald goed, in casu havenruimte, blijven verhandelen, dan zal men zich met zijn tarieven moeten richten naar de markt, en deze trekt zich van de productiekosten van een bepaalden ondernemer nu eenmaal weinig aan. Het punt waarop men gedwongen wordt zich geheel uit de markt terug te trekken zal voor een als havenexploitant optredende gemeente heel wat verder weg liggen, dan voor een particulieren ondernemer. Men bedenke slechts hoe de invloed van het havenverkeer op het economisch leven van de gemeente verre uitgaat boven de meerdere of mindere ontvangsten aan havengeld.

Bezie men een scheepsrekening dan blijkt het dat de posten, welke met gemeentelijke tarieven samenhangen, daarvan maar een gering deel uitmaken. Toch bepalen die tarieven mede in hooge mate de aantrekkingskracht van de haven. Bij een onjuist gesteld tarief wordt niet alleen die kleine post, maar het volle bedrag der scheepsrekening gemist. De doorwerking daarvan op werkgelegenheid, looninkomens, koopkracht, draagkracht ten aanzien van belastingen, enz. is moeilijk in cijfers uit te drukken, doch zal niet licht te hoog worden aangeslagen.

Het antwoord op de vraag of de havenexploitatie in engeren zin rendabel blijft, behoudt intusschen zijn waarde omdat het de financiële verhouding tusschen de eigenaresse en de gebruikers van de haven verduidelijkt en een aanwijzing geeft of bij den havenaanleg wel op juiste wijze is rekening gehouden met de vaak tegenstrijdige belangen van degelijkheid, duurzaamheid en zuinigheid.

Feitelijk kan voor Rotterdam de vraag naar de directe rentabiliteit alleen beantwoord worden wan-

neer het gebied, dat het in uitzicht gestelde gemeentelijk havenbedrijf zal omvatten is afgepaald, en daarvoor een bedrijfsrekening kan worden opgemaakt. Zoolang deze ontbreekt zal men terzake bezwaarlijk een onaangevochten oordeel kunnen formuleeren.

Mocht het blijken dat deze rekening, met inachtneming van een zekere reserve voor niet productieve werken, welke nog noodig zullen zijn om de haven te verbeteren, nog met een batig saldo sluit — en er zijn blijkens een recent interview van Rotterdams Burgemeester in de Telegraaf aanwijzingen, dat dit het geval is — dan staat daarmede vast dat Rotterdam, vergeleken bij vele buitenlandsche havensteden, nog in een gelukkige positie verkeert en dat bij een matige verlaging der tarieven in geen enkel opzicht onrecht wordt gedaan aan de belastingbetalers.

De toestand is dan slechts deze, dat de belastingbetaler-aandeelhouder in het gemeentelijk havenbedrijf tijdelijk, wellicht blijvend, genoegen moet nemen met verminderde winstuitkeering, teneinde de innerlijke kracht van het bedrijf te versterken.

* *

Tenslotte nog dit:

Tijdige invoering van een door de omstandigheden geboden tariefswijziging is niet een teeken van innerlijke zwakte, integendeel!

De beteekenis ervan zou kunnen worden verhoogd indien zij gevolgd werd door een ernstige poging tot regionale en nationale samenwerking. Daardoor alleen kan bereikt worden dat, wanneer eens het vraagstuk van een taakverdeling tusschen de havens van Noord-West-Europa aan de orde gesteld wordt, de Nederlandsche havens als een eenheid naar voren treden, waarp het bekende „verdeel en heersch” niet van toepassing is.¹⁾

Ir. N. TH. KOOMANS.

Rotterdam, Juni 1931.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE NIEUWE POLITIEK VAN HET FEDERAL RESERVE STELSEL.

(Goedkoop geld tot steun van het bedrijfsleven. Een ondeugdelijk en gevaarlijk middel.)

Prof. H. Parker Willis te New-York schrijft ons:

Het is de moeite waard om in het kort een overzicht te geven van hetgeen in de Ver. Staten tot bevordering van goedkoop geld is geschied. Zooals in de laatste jaren gebruikelijk, heeft de Federal Reserve Bank te New-York eenige malen een verlaging van het disconto doorgevoerd door een druk op den aankoopkoers van accepten uit te oefenen: Gedurende de maand April werd de aankoopkoers van accepten tweemaal verlaagd, telkenmale met $\frac{1}{2}$ pCt. Nadat op deze wijze de rentestand op de open markt was gedaald, werd het disconto op 8 Mei van 2 tot $1\frac{1}{2}$ pCt. verlaagd. Dit voorbeeld werd door alle andere banken gevolgd, zoodat het disconto van de Federal Reserve banken op 22 Mei, al naar gelang van de ligging, op 3 of $2\frac{1}{2}$ pCt. werd gebracht. De hoogere notering van 3 pCt. werd, in het algemeen gesproken, bij de instellingen in het Midden-Westen ingevoerd, terwijl het disconto aan de Westkust $2\frac{1}{2}$ pCt. en te New-York, zooals reeds gezegd, $1\frac{1}{2}$ pCt. bedroeg. Deze radicale verlaging van den rentestand werd ge-

¹⁾ Sinds het bovenstaande werd geschreven is op 1 Juli jl. door de raadsleden Mr. J. Dutilh en L. de Groot een initiatief voorstel tot wijziging der haventarieven ingediend, gevolgd door een voorstel van B. en W., gelateerd 3 Juli. waarin erkend wordt, dat onder de tegenwoordige omstandigheden aan verlaging der tarieven niet valt te ontkomen, doch dat getracht zal moeten worden vooraf overleg te plegen met andere havenbesturen, teneinde te voorkomen, dat in de toekomst eenzijdig tot verdere wijzigingen zal worden besloten.

Het laat zich dus aanzien, dat in de eerstkomende maanden voor Rotterdam zeer belangrijke beslissingen tegemoetgezien mogen worden.

volgd door drie verdere verlagingen van den aankoopkoers van accepten gedurende Mei, waardoor de notering begin Juni jl. op een niveau van 1 pCt. kwam, hetgeen een laagterecord beteekent.

Hierbij bleef het echter niet. Intusschen werd er een krachtige poging aangewend om de meeste banken eveneens tot een verlaging van haar rentetarieven over te halen. In de eerste plaats werd het Clearing House te New-York, na verzet van de zijde der conservatieve leden, er toe gebracht om te trachten de door zijn leden voor deposito's buiten New-York te betalen rente te verlagen. Na veel aarzeling, als gevolg van het feit, dat vele New-Yorksche banken aan de politiek van goedkoop geld geen geloof hechtten, werden de koersen tenslotte met een $\frac{1}{2}$ pCt. verlaagd, waardoor de rente voor dadelijk opvraagbare deposito's op $\frac{1}{2}$ pCt. en voor deposito's op termijn op 1 pCt. kwam. Aan coöperatieve spaarbanken werd evenwel bij uitzondering een rente van 1 pCt. voor dadelijk opvraagbare deposito's vergoed. Deze tarieven zijn eveneens de laagste, welke in de financiële geschiedenis van Amerika bekend zijn. De verlaging met $\frac{1}{2}$ pCt. op 1 pCt. van de rente voor alle soorten buitenlandsche deposito's, ongeacht of zij van particulieren, banken of regeeringen afkomstig zijn, is de verstrekkendste en meest radicale maatregel, die de New-Yorksche markt ooit gekend heeft.

De vraag, of een dergelijke politiek om het geld goedkoop te maken, als verstandig of heilzaam moet worden beschouwd, verdient van verschillende kanten te worden bekeken. Historisch bezien, schijnen er veel redenen tegen een dergelijke politiek te pleiten. Verleden winter heeft de sub-commissie uit den Senaat voor het bankwezen en de circulatie veel aandacht aan dit punt geschonken en het oordeel van de leden van den Federal Reserve Board omtrent den toestand ingewonnen. Deze kwestie dateert overigens reeds van 1927, toen een poging werd aangewend om door overeenkomsten met buitenlandsche bankiers den rentestand te verlagen. Het voornaamste punt van deze politiek is, dat de abnormaal lage rentetarieven, gepaard gaande met de poging om met geweld de geldmarkt ruim te houden door op de open markt accepten en staatspapieren te koopen, leidde tot de verwoede speculatie in de jaren 1928 en 1929 met de daaruit voortvloeiende gevolgen.

Een aantal van dezelfde verschijnselen, die den toestand in die jaren kenmerkte, vooral bij het begin van die periode, doet zich ook op het oogenblik weer voor. Wederom emitteert de schatkist voor aanzienlijke bedragen schatkistbiljetten, certificaten op korten termijn en onlangs (begin Juni) nog een leening van \$ 800 miljoen op langen termijn tegen zoodanige voorwaarden, dat deze uitgiften aantrekkelijker zijn voor de banken dan voor het beleggend publiek. Dit leidt natuurlijk tot een overlading van de banken met staatspapieren, hetgeen inderdaad reeds merkbaar is. Bovendien zal de thans gevoerde politiek tot bevordering van een lagen rentestand, evenals in 1927 en volgende jaren, den aankoop van aandelen en obligaties door banken en trustcompanies aanmoedigen. Uit de jongste bankstaten blijkt, dat een dergelijke beweging reeds in gang is. Inderdaad toonen de weekstaten, dat de beleggingen der banken over het algemeen sneller stijgen dan de beleeningen op effecten dalen.

Het kardinale verschil tusschen de in 1927 en thans heerschende toestanden betreft juist de effectenmarkt. Er heerscht een gebrek aan belangstelling voor speculatieve zaken, hetgeen nauwelijks te verhelpen schijnt, hoe laag de koersen ook mogen dalen. Men tracht dan ook thans op allerlei manieren weder belangstelling voor de effectenmarkt te wekken. De New-Yorksche banken en makelaars verlaagden begin Juni het dekkingspercentage voor beleeningen, hetgeen onmiddellijk tot een speculatieve bedrijvigheid aanleiding gaf. Er worden allerlei maatregelen geno-

men, om gelijke toestanden als in vroegere perioden te scheppen — lage koersen, open markt-faciliteiten, lagere dekkingpercentages en een liberaler houding van de zijde der banken. Het heeft er veel van, dat men algemeen van meening is, dat er slechts rust in de gemeenschap kan heerschen, wanneer de effectenmarkt vast gestemd is. Het is wonderlijk, hoeveel z.g. economen geneigd schijnen om in te stemmen met het langen tijd als schadelijk of kettersch beschouwde denkbeeld, dat voorschotten voor speculatieve doeleinden noodzakelijk zijn voor de welvaart. In ieder geval heeft het Federal Reserve Stelsel klaarblijkelijk opnieuw zijn geloof in deze zijde van dit vraagstuk getoond.

Minder dan vroeger wordt er gesproken over de noodzakelijkheid van de huidige goedkoop-geld-politiek als middel tot beperking van den toevloed van goud, hoewel niettemin nog vaak op deze zijde van het vraagstuk de aandacht wordt gevestigd.

De goudstroom neemt ongetwijfeld een verontrustenden omvang aan. Van begin 1930 tot begin Juni 1931 is er ongeveer \$ 460 miljoen goud binnengekomen, waarvan \$ 182 miljoen na 1 Jan. 1931. Ongetwijfeld dienen alle wettige middelen, die dezen stroom kunnen tegenhouden, in werking te worden gesteld. De tegenwoordige goedkoop-geld-politiek zal, volgens de eerste autoriteiten, dit doel niet kunnen bereiken evenmin als zij dat vroeger heeft kunnen doen. Het land moet de inflatie van goedkoop geld betalen, teneinde het goud uit de Ver. Staten te drijven, dat er om redenen van geheel anderen aard is binnengekomen. Deze redenen zijn de eenzijdige tarievenpolitiek van de Ver. Staten, gepaard met haar bekrompen politiek t.o.v. van de internationale schulden. Deze beide factoren tezamen hebben bijna onvermijdelijk het gevolg om het goud naar de Ver. Staten en uit de debiteurenstaten te drijven. Zooals de in 1927 opgedane ervaring heeft aangetoond, heeft de uitvoer van goud geen blijvende resultaten opgeleverd, daar het onder invloed van de reeds vermelde politiek weder terugkeert. Deze politiek moet dus gewijzigd worden, teneinde een toevloed van goud tegen te gaan, maar in plaats dat dit het geval is, wordt de toestand nog erger door de afwijzende houding van de Amerikaansche bankiers om nieuwe groote internationale leeningen op deze markt te plaatsen. In één woord, de geldpolitiek van 1927 schijnt weder opnieuw gevolgd te worden, ondanks de algehele mislukking, waartoe zij heeft geleid.

Het bedrijfsleven in het algemeen schenkt geen aandacht aan de goedkoop-geld-politiek en schijnt er ook niet door te zullen worden beïnvloed. Het ware geholpen met leeningen op langen termijn, welke echter tegenwoordig niet binnen zijn bereik liggen. Het is niet alleen onmogelijk om in het binnenland op landerijen te leenen, doch er is ook geen sprake van leeningen voor industriële doeleinden, zonder het geven van een zoodanige waarborg, dat de transactie daardoor practisch haar waarde verliest. Als voorbeeld kan de toestand van de bouwcredietbanken worden genoemd. Deze traden sinds jaren als spaarbanken op; zij namen spaardeposito's aan tegen een rente van 6 pCt., die op onderpand van onroerende goederen werden uitgeleend. De z.g. „deposito-houder” was in dergelijke gevallen evenwel in het geheel geen deposito-houder, doch slechts een aandeelhouder van de bouwcredietbank, hoewel hij er zich op dat oogenblik niet van bewust was. Bij het opvragen van zijn saldo blijkt thans, dat hij zijn geld terugkrijgt, zoodra de bank in staat is de hiertoe benodigde middelen vrij te maken, hetgeen in sommige gevallen ongeveer een jaar of zelfs nog langer zal duren. Dringend noodzakelijk voor het bedrijfsleven is daarom, minder speculatie en meer werkelijke belegging, doch deze eisch lijkt in de naaste toekomst niet voor verwezenlijking vatbaar.

AANTEKENINGEN.

Voorraadstatistiek van groothandelsartikelen.

Toen wij in het nummer van 20 Mei jl. voor het eerst onze voorraadstatistiek publiceerden, hadden wij ter vergelijking eveneens de overeenkomstige verbruikscijfers, voor zooverre die bekend waren, opgenomen. Van bevriende zijde vestigde men er onze aandacht op, dat deze voorraadstatistiek nog belangwekkender zou worden, indien de voorraden als een percentage ten opzichte van het verbruik zouden worden uitgedrukt. Inderdaad komt daardoor de relatieve betekenis van de voorraden op verschillende tijdstippen beter tot haar recht en dienovereenkomstig hebben wij thans deze percentages (cursief gedrukt) mede in de hier navolgende statistiek opgenomen (zie blz. 619).

Voor de jaren 1925—1928 zijn de voorraden uitgedrukt in de overeenkomstige verbruikscijfers, die men hieronder nogmaals afzonderlijk aantreft.¹⁾ De maandelijksche voorraadscijfers van de jaren 1929 en 1930 zijn uitgedrukt in de respectievelijke verbruikscijfers van die jaren, omdat voor het verbruik geen maandelijksche gegevens bekend zijn. Voor de maanden van 1931 moeten wij volstaan met de voorraadscijfers van 1930, aangezien over 1931 nog in het geheel geen verbruikscijfers werden gepubliceerd.

Wij zijn er ons wel van bewust, dat hierdoor de percentages voor 1931 te *gunstig* worden voorgesteld, omdat in tijden van neergaande conjunctuur eveneens het verbruik afneemt²⁾ en het verbruik van de betreffende groothandelsartikelen in dit jaar waarschijnlijk, op een enkele uitzondering na, bij dat van 1930 ten achter zal blijven. Men zal het echter met ons eens zijn, dat dit nadeel niet opweegt tegen het voordeel, dat door het opstellen van deze percentages wordt verkregen.

Wereldverbruikstatistiek van Groothandelsartikelen.

Jaar	Koper ¹⁾	Tin	Rubber	Suiker ²⁾	Thee	Koffie	Katoen ³⁾
	In 1000 ton				1000 kg.	in mill. balen	
1925	1.527	151.0	560	24.883	342	19.3	21.8
1926	1.574	141.3	545	26.021	352	20.5	23.5
1927	1.612	146.0	590	24.701	359	20.6	25.2
1928	1.836	168.1	680	26.676	381	22.6	25.0
1929	1.790	180.0	795	27.479	393	21.3	26.2
1930	1.264	157.4	692*	27.095*	—	22.3*	25.3

¹⁾ American Bureau of Metal Statistics.

²⁾ Volgens Dr. Gustav Mikusch. Oogstjaren 1924/25 e.v.

³⁾ Oogstjaren 1924/25 e.v. *) Geschat.

¹⁾ Deze verbruiksstatisiek is uitgebreid door opneming van het koffieverbruik in de jaren 1925—1930, terwijl het laatst bekende cijfer van het suikerverbruik veranderd is in overeenstemming met de nieuwe schatting van Dr. Gustav Mikusch.

²⁾ Terloops zij hier opgemerkt, dat in tijden van opgaande conjunctuur de percentages te ongunstig worden voorgesteld.

INGEZONDEN STUKKEN.

ECONOMISCHE VOORLICHTINGSDIENST.

In de Economisch-Statistische Berichten van 1 Juli jl. heeft Mr. A. N. Molenaar het in zijn vroegere critiek op het wetsontwerp van Minister Verschuur (zie E.-S. B. 3 Juni 1931) toegezegde schema geleverd voor een organisatie van den Economischen Voorlichtingsdienst hier te lande.

Dit schema moet iederen insider teleurstellen. Het denkbeeld door Mr. Molenaar ontwikkeld, het bijeenbrengen van de thans verspreid aangetroffen inlichtingenbureaux onder één Minister, onverschillig welken, is allesbehalve nieuw; doch de wijze waarop de schrijver zijn voorstel toelicht doet vreezen, dat ook hij de daaraan verbonden bezwaren niet ziet.

Minister Verschuur heeft in zijn nagenoeg van alle zijden bestreden wetsontwerp concentratie beoogd in den meest volstrekten zin van bijeenvoeging van al

het werk in één enkele, daarvoor bijzonder ingerichte afdeling van één enkel Departement. Het was echter slechts een concentratie op papier, die in werkelijkheid niet bestond en ook na aanneming van het wetsontwerp nooit zou zijn tot stand gekomen.

Mr. Molenaar spreekt in zijn artikel voorzichtiger van coördinatie inplaats van concentratie, maar wil nochtans alle draden bij één Minister doen samenkomen. Hoe hij die coördinatie van de verschillende Regeeringsdiensten overigens wenscht, wordt in zijn artikel niet aangegeven. Hij maakt zich daarvan af met het wel een beetje versleten argument, als ging het slechts om het overwinnen van gevoeligheden van ambtenaren, die hun onderlinge rivaliteit niet willen prijsgeven en die zich niet aan gegroeide verhoudingen kunnen onttrekken. Het lijkt nogal naïef te meenen, dat een zaak, die algemeen zóózeer wordt verlangd, zou moeten afstuiten op den onwil en den tegenstand van enkele ambtenaren. Dat zou inderdaad geen compliment voor de Regeering zijn.

Dat Mr. Molenaar niet ziet waar de schoen dan wel wringt, blijkt uit zijn vergelijking met het Centraal Bureau voor de Statistiek. Dit Bureau kan inderdaad onder een willekeurigen Minister ressorteeren, omdat het niet anders doet dan *feitelijke gegevens* registreeren en ter beschikking stellen. Maar de Economische Voorlichtingsdienst *licht voor* en wel niet alleen het publiek (in welk geval de vergelijking met het Centraal Bureau voor de Statistiek tot op zekere hoogte zou opgaan) *maar ook de Regeering*. Zij krijgt derhalve een beleidstaak en nog wel op het uitermate belangrijke terrein der welvaartspolitiek met het gevolg, dat het lang niet onverschillig is, welke Minister aan den dienst de instructies geeft.

De welvaartspolitiek — en dat is het punt waarom de geheele zaak draait — is intusschen niet het speciale terrein van één Minister, *maar van de geheele Regeering*. Dit is de fout van het wetsontwerp van Minister Verschuur, dat hij tot zijn uitsluitend domein heeft willen maken, wat ook en niet minder behoort tot de taak van andere Ministers. Het gevolg van dit wetsontwerp, ware het aangenomen, zou dan ook slechts geweest zijn, dat alles bleef gelijk het tevoren was; alleen was er *f* 200.000 'sjaars meer uitgegeven.

Mr. Molenaar maakt dezelfde fout; alleen zou van zijn stelsel het gevolg zijn, dat de aangewezen Minister steeds dunner wordende touwtjes in handen zou houden.

Eerst wanneer wordt erkend, dat de welvaartspolitiek is een zaak der *geheele* Regeering en dus het apparaat, dat voor de economische voorlichting noodig is, zoodanig wordt opgebouwd, dat *alle* betrokken Ministers daarin *gelijkelijk* zijn vertegenwoordigd en *gelijken* invloed hebben op de keuze van den Directeur en de organisatie van den dienst, is een goede regeling mogelijk. Het voorstel van de Commissie-Posthuma, zoo noodig in dien zin gewijzigd, dat de niet-ambtelijke leden van het ontworpen lichaam meer op den achtergrond treden en slechts een adviseerende stem hebben in speciale gevallen, zoodat het besturend en aan de Regeering adviseerend apparaat zuiver ambtelijk en interdepartementaal wordt gehouden, schijnt de eenig mogelijke oplossing. Aan welk Departement de zetel van dit apparaat is gevestigd is in dit verband betrekkelijk onverschillig. D.

* * *

N a s c h r i f t. Het artikel van den geachten inzender steunt op twee peilers.

Het eerste gedeelte van des heeren D.'s betoog houdt zich bezig met de coördinatie en concentratie van thans reeds verspreid aangetroffen inlichtingenbureaux, zooals ik die in mijn artikel schetste. Mijn schema heeft den geachten inzender teleurgesteld. Maar ik moge mij veroorloven de opmerking te plaatsen, dat hij in gebreke blijft eenig argument voor zijn critiek aan te voeren.

Dat mijn denkbeeld allesbehalve nieuw is, neem ik gaarne aan, maar de bezwaren, die tegen het door mij ontwikkelde systeem zouden bestaan, kan ik niet naar hun werkelijke waarde schatten, omdat de Heer D. ze niet noemt. Onbillijk lijkt mij in elk geval zijn opmerking, dat ik in gebreke zou zijn gebleven aan te geven, hoe ik mij de coördinatie van de verschillende regeeringsdiensten denk. Ik heb mij juist beijverd, om aan de hand van concrete, in de praktijk voorkomende voorbeelden, aan te toonen, hoe een behoorlijke economische voorlichting kan functionneren en hoe de bezwaren van de Ministeries van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en van Koloniën tot een minimum kunnen worden teruggebracht. Overigens heb ik niet beweerd, dat deze concentratie en coördinatie zouden moeten afstuiten op onwil en tegenstand van enkele ambtenaren; ik heb mij integendeel zeer positief geuit in dezen zin, dat een krachtige regeering een reorganisatie van den Economischen Voorlichtingsdienst ook tegen den wil van haar ambtelijke medewerkers in moet tot stand brengen.

Dat in hetgeen ik schreef geen compliment voor de Regeering zou zijn gelegen, is in zekeren zin juist. Dat doel heb ik mij ook niet gesteld. Het gevoerde beleid geeft er geen aanleiding toe.

Belangrijker is hetgeen de geachte inzender in het tweede gedeelte van zijn betoog zegt, nl., dat de Economische Voorlichtingsdienst zich niet moet beperken tot een verzorging van feitelijke gegevens, maar bovendien een beleidstaak heeft, nl. de welvaarts-politiek van de geheele Regeering onder zijn hoede te nemen. Over deze meening valt te praten: daarbij komt tevens aan de orde de vraag, of de instelling van een Ministerie van Economische Zaken (Landbouw, Nijverheid en Handel) niet gewenscht zou zijn.

De geachte inzender is echter abuis, wanneer hij zich in dit verband op de Commissie-Posthuma beroept. Immers ook deze heeft den economischen dictator, die den Heer D. voor oogen staat, niet gewild, en zich over een nieuw Economisch Departement niet uitgelaten. Het doel, dat de Commissie-Posthuma, waarvan ik het voorrecht had deel uit te maken, nastreefde, was onmiskenbaar, om de bestaande voorlichtingsdiensten op één centraal punt te concentreeren, maar tevens er zorg voor te dragen, dat het nieuwe centraal orgaan zich in geen enkel opzicht op het terrein van de essentiële regeeringstaak, met name ten aanzien van de handelspolitiek, zou bewegen.

Nalezing van het gepubliceerde rapport had inzender hiervan kunnen overtuigen.

MOLENAAR.

MAANDCIJFERS.

VOORRAADSTATISTIEK VAN GROOTHANDELSARTIKELEN. 1)

	KOPER ²⁾		TIN ³⁾		RUBBER ⁴⁾			SUIKER ⁵⁾				KOFFIE ⁷⁾			THEE		TARWE ¹⁰⁾	KATOEN ¹¹⁾	
	Wereld	Voorraad	Wereld	Voorraad	Wereld	Londen	Voorraad	Wereld	Cuba ⁶⁾	Voorraad	Wereld ⁸⁾	Sant. & Rio	Voorraad	Londen	Amsterdam	Wereld	Wereld	Voorraad	
	in 1000 tons	Voorraad	in 1000 long-tons	Voorraad	in 1000 tons			in mill. tons	in 1000 tons	Voorraad	in miljoenen balen			in mill. lbs.	in kst. v. plm. 45 Kg.	in mill. qtrs.	in mill. balen	Voorraad	
1925			17.1	11		5.5		3.3	132	13	5.2	4.4 ⁹⁾	50	187.3	31,5		5.635	26	
1926			15.8	11		48.4		3.2	70	12	4.9	6.0 ⁹⁾	53	191.3	57,4	40.5	8.225	35	
1927			15.6	11		63.4		3.8	308	15	5.3	13.1 ⁹⁾	89	213.0	64,7	47.3	7.037	28	
1928	292	16	22.7	14		19.7		4.4	388	16	5.2	13.6	83	220.5	88,2	50.0	7.024	28	
Jan. '29			23.7	13		25.4		5.3	1.017	19	5.0	12.8	84	233.4	97,5	70.7	6.640	25	
Febr.			26.0	14		25.4		6.1	1.804	22	5.0	12.0	80	237.5	98,1	69.1	6.126	23	
Maart			25.7	14	275.0	28.1	35	6.4	2.558	23	5.0	10.7	74	237.7	91,6	65.8	5.603	21	
April			25.4	14	275.3	31.2	35	5.8	2.558	21	5.2	10.0	71	221.3	93,4	62.1	4.749	18	
Mei			24.8	14	270.1	31.5	34	6.5	2.964	24	5.3	9.2	68	197.5	93,2	53.4	4.100	16	
Juni	315	18	23.9	13	260.1	31.0	33	5.8	2.625	21	5.3	8.9	67	184.6	95,9	49.7	3.328	13	
Juli			23.8	13	261.6	30.0	33	5.4	2.299	20	5.4	10.8	76	182.9	93,1	43.9	2.680	10	
Aug.			25.9	14	266.9	35.6	34	4.6	2.299	17	5.3	13.2	87	191.6	100,3	46.3	2.600	10	
Sept.	326	18	24.1	13	278.1	42.1	35	2.9	1.003	11	5.2	15.9	99	201.9	91,7	54.4	3.628	14	
Oct.	319	18	25.5	14	291.4	48.1	37	3.1	1.003	11	5.1	18.6	111	221.4	78,5	63.4	6.119	23	
Nov.	354	20	25.1	14	302.1	52.5	38	5.1	565	19	5.0	18.8	112	235.7	73,7	70.4	6.895	26	
Dec.	401	22	27.7	15	334.5	54.3	42	5.6	565	20	5.1	20.0	118	260.4	69,6	69.2	7.234	28	
Jan. '30	435	34	28.6	18	362.2	60.0	52	5.7	672	21	5.1	21.1	117	266.6	91,1	72.9	7.421	29	
Febr.	457	36	32.7	21	392.1	64.4	57	6.4	1.665	24	5.3	21.4	120	267.0	102,4	72.1	6.969	28	
Maart	479	38	32.2	20	409.3	69.2	59	7.1	2.972	26	5.3	22.2	123	248.9	108,4	68.9	6.436	25	
April	525	42	36.0	23	408.4	74.1	59	6.5	2.972	24	5.3	24.0	131	234.8	119,6	64.8	5.698	23	
Mei	528	42	39.8	25	400.4	77.2	58	7.3	3.700	27	5.5	24.3	134	215.0	126,5	58.8	5.102	20	
Juni	522	41	42.2	27	407.2	79.7	59	7.0	3.587	26	5.6	22.8	127	209.1	117,6	51.5	4.756	19	
Juli	517	41	41.9	27	414.2	80.4	60	6.5	3.346	24	5.4	22.1	123	201.2	123,3	47.4	4.317	17	
Aug.	532	42	43.5	28	431.8	80.6	62	5.6	3.346	21	5.5	23.7	131	214.9	119,6	51.5	4.525	18	
Sept.	545	43	40.1	25	449.2	81.5	65	3.8	2.433	14	5.5	22.0	123	223.0	96,8	58.7	5.661	22	
Oct.	554	44	39.2	25	448.5	77.5	65	4.1	2.433	15	5.0	24.3	131	234.6	89,0	68.0	8.050	32	
Nov.	543	43	40.4	26	457.1	76.7	66	6.1	1.684	23	5.1	24.4	132	243.4	75,5	66.1	9.068	36	
Dec.	535	42	42.1	27	479.9	77.3	69	6.8	1.684	25	5.2	24.1	131	261.6	68,5	67.6	9.396	37	
Jan. '31	525	42	43.0	27	498.7	80.2	72	7.3	1.621	27	5.4	23.4	129	273.5	84,0	72.9	9.421	37	
Febr.	519	41	48.1	31	513.4	82.1	74	7.7	2.215	28	6.0	22.6	128	270.4	91,4	75.2	9.327	37	
Maart	510	40	47.8	30	519.0	83.9	75	8.5	3.485	31	6.2	22.3	128	242.3	86,5	78.8	9.039	36	
April	523	41	48.1	31	521.9	85.9	75	8.3	3.714	31	6.2	21.3	123	212.0	94,2	75.0	8.356	33	
Mei	552	44	51.1	32		85.7					6.4	20.0	118	205.3	96,9	67.0	7.784	31	
Juni			51.6	33												60.0			

1) De cijfers hebben betrekking op het einde van de maand of het begin van de daarop volgende maand.

2) Met uitzondering van de voorraden in Japan.

3) De visible supply volgens Ricard en Freiwald.

4) Wijnand & Keppler's Rubberbericht.

5) Zichtbare voorraden volgens Czarnikow.

6) Voorraden in de havens en in het binnenland.

7) Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

8) Niet inbegrepen de binnenl. voorraden in Brazilië.

Sedert Juni niet inbegrepen de gouvernementsvorraden van Sao Paulo.

9) Alleen de binnenlandsche voorraad te Santos.

10) Statistiek van George Broomhall. Zichtbare voorraden in de tweede hand in de Ver. Staten en Canada, en in de voornaamste havens van Groot-Brittannië, in Europa, Argentinië en Australië en stoomende partijen.

11) Liverpool Cotton Association. De cijfers hebben betrekking op de voorraden in Engeland, op het Continent, in de Ver. Staten, te Alexandrië, te Bombay en in den Orient.

Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht:
Indexcijfers van 12 aandeelgroepen der Amsterdamsche effectenbeurs.¹⁾

	Banken	Electri- citeit	Handels- ondern.	Industrie	Kunst- zijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheep- vaart	Suiker	Tabak	Thee
Jaargemiddelde												
1929	158.3	337.5	168.0	432.7	243.0	263.7	402.0	233.5	125.0	398.4	487.3	443.2
1930	149.4	257.7	125.6	264.9	87.4	177.2	371.1	110.7	82.6	292.9	361.3	357.2
Januari 1930	155.8	289.6	143.8	311.7	107.6	211.2	398.2	142.5	102.1	354.4	413.8	396.1
Februari	159.9	278.6	144.2	302.7	103.9	219.-	389.5	154.8	96.6	365.-	428.-	392.4
Maart	157.3	268.5	134.7	291.5	93.2	205.5	386.5	145.1	91.9	346.3	421.2	406.4
April	158.7	283.6	140.4	305.4	100.1	200.8	411.8	142.3	92.3	340.6	423.-	405.7
Mei	156.8	267.6	129.1	281.0	98.1	184.0	402.2	127.5	91.5	309.5	388.4	396.9
Juni	147.7	255.3	123.2	261.7	86.7	170.5	389.4	109.3	83.4	281.2	359.-	344.4
Juli	148.3	257.6	125.8	265.3	93.7	170.9	393.7	106.3	81.5	285.1	356.9	342.9
Augustus	145.8	248.3	116.7	251.7	87.2	162.8	376.9	85.2	75.1	261.3	325.4	306.0
September	142.7	245.9	110.6	246.3	79.1	154.3	360.2	70.3	73.6	236.1	315.9	312.5
October	142.5	241.9	109.8	235.4	67.5	149.2	336.4	77.2	70.7	244.9	317.2	341.3
November	142.4	235.3	116.7	221.4	70.3	153.8	309.3	85.5	69.3	251.8	312.-	329.1
December	134.6	220.7	111.6	204.3	60.8	144.7	299.3	82.5	63.4	238.8	274.7	312.4
Januari 1931	137.2	220.4	110.9	199.-	57.4	149.1	290.7	75.8	63.5	223.8	274.-	280.5
Februari	140.7	239.9	117.5	217.5	69.7	167.5	307.3	80.2	65.6	238.4	307.8	292.1
Maart	143.-	248.6	124.3	223.2	78.9	176.7	288.3	81.4	63.9	243.3	306.2	290.7
April	139.4	238.4	113.5	207.3	84.4	172.4	253.9	58.5	57.5	219.5	299.8	283.4
Mei	132.7	222.5	95.1	178.8	76.2	159.6	220.-	50.5	54.3	190.9	275.9	251.-
Juni	127.5	217.5	89.-	165.1	68.7	150.8	208.6	48.4	53.1	191.3	262.4	249.7

Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 2 Januari 1931 f 3.591.712.000 = 100.

7 Januari	103.2	4 Febr.	107.6	4 Maart	109.3	1 April	107.2	6 Mei	94.9	3 Juni	82.4
14 "	102.-	11 "	111.2	11 "	108.3	8 "	106.3	13 "	94.6	10 "	85.-
21 "	102.9	18 "	109.6	18 "	110.4	15 "	104.3	20 "	91.-	17 "	85.5
28 "	105.7	25 "	109.2	25 "	109.5	22 "	96.4	27 "	88.3	24 "	90.8
						29 "	94.5				

¹⁾ Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

Nadruk verboden.

CONJUNCTUURGEGEVENS BETREFFENDE DE VEREENIGDE STATEN.

Datum	Productie ¹⁾ , Handel en Verkeer																		
	Index van de industriële productie	Productie-index van										Buitenlandsche handel ³⁾							
		Fabrikaten	Mineralen	Steenkolen	Ruwe Petroleum	Koper	Ijzer en Staal	Textiel- goederen	Auto- mobielen	Bouwbe- drijvigheid	Wagon- verladingen	Katoen- verbruik	Aantal tewerk- gesteld	Betaalde loon	Invoer		Uitvoer		
															Totaal	Grond- stoff.	Totaal	Fabri- katen	Uitvoer- overschot
	Gemiddelde van 1923—1925 = 100										1923—1925 = 100		Mill. \$						
1925	104	105	99	100	103	106	106	104	107	122	103	—	99.7	100.9	352	146	402	154	50
1926	108	108	108	110	104	110	113	104	109	129	107	109 ²⁾	101.4	104.3	369	149	393	163	24
1927	106	106	107	99	121	105	104	113	86	128	103	122	98.8	102.0	349	133	397	165	48
1928	111	112	106	94	122	115	119	107	113	134	103	107	97.2	101.8	341	122	419	188	78
1929	119	119	115	102	137	127	130	115	135	117	106	115	101.1	107.7	367	130	430	211	63
1930	97 ^v	96 ^v	99 ^v	88	122	87	95	91	85	92	92	87	87.8	87.5	255	84	315	158	65
Jan. '31	83	82	90	77	110	72	64	86	63	55	82	82	76.4	68.4	183	59	250	117	67
Februari	86	86	88	73	110	76	73	93	68	57	80	84	77.3	73.2	175	56	221	116	46
Maart	88	88	87	76	112	70	78	97	67	90	80	89	78.1	74.9	210	34	236	110	26
April	90 ^v	89 ^v	92 ^v	77	121	70	75	98 ^v	77	82	80	96	77.9	73.6	186	55	215	111	29

¹⁾ De indexcijfers betreffende de productie, de wagonverladingen, het katoenverbruik, het aantal tewerkgestelden en de betaalde loonen zijn ontleend aan het Federal Reserve Bulletin. Wat de Index van de industriële productie betreft, deze is samengesteld uit de gegevens van 58 industrieën n.l. 50 van fabrikaten en 8 van mineralen.

²⁾ Gemiddelde van Maart—Dec. ³⁾ De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. ^{v)} = voorloopig.

Datum	Kapitaalmarkt												Geldmarkt			Prijzen								
	Effectenbeurs						Emissies ³⁾																	
	Indexcijfer van ¹⁾						Binnen- en buitenl.			Binnenlandsche														
	404 Aandelen	337 Industr. aandelen	33 Spoorweg- aandelen	31 Aand. van public utilities	60 Obligatiën	Makelaars- leeningen ²⁾	Totaal (zonder converse)	Converse	Aandelen	Obligatiën	Totaal Binnenland	Privaat- rechtelijke	Publiek- rechtelijke	Buitenl. Emissies	Callrente ⁴⁾	Prima bank- accepten (90 dagen)	Prima han- delspapier (4—6 mnd.)	Indexcijfer van groot- hand- producten ⁷⁾	Landbouw- producten ⁷⁾	Kosten van Levens- onderhoud				
	1926 = 100					mill. \$	in miljoenen dollars												1926 = 100			1/2 Juli 1914 = 100		
1925	—	—	—	—	—	2.336	518	76	101	417	391	300	91	127	4.20 ⁵⁾	3 ³⁾	4 ^{1/2)}	104	110	169				
1926	—	—	—	—	—	3.123	528	91	98	430	433	313	120	95	4.50 ⁵⁾	3 ³⁾	4 ^{1/2)}	100	100	166				
1927	174	181	151	—	97.6 ⁶⁾	649	179	524	126	519	388	131	130	4.05	3 ³⁾	4 ^{1/2)}	95	99	162					
1928	150	154	129	149	97.6 ⁶⁾	5.215	676	156	256	420	566	446	121	110	6.05	4 ^{1/2)}	4 ^{1/2)}	98	106	161				
1929	182	190	147	235	95.7	6.563	850	117	508	341	731	668	63	119	7.74	5 ^{1/2)}	5 ^{1/2)}	97	105	162				
1930	149	141	125	215	98.3	3.644	587	53	129	458	503	374	129	84	2.87	2 ^{1/2)}	3 ^{15/16)}	86	88	152				
Jan. '31	112	103	100	163	99.6	1.720	466	182	45	421	334	54	280	132	1.50	1 ^{1/2)}	2 ^{1/2)}	77	74	145				
Febr.	120	110	105	178	99.4	1.840	206	15	27	179	202	74	128	4	1.50	1 ^{1/2)}	2 ^{1/2)}	76	70	143				
Mrt.	122	112	97	189	100.0	1.909	566	133	10	556	550	280	290	16	1.56	1 ^{1/2)}	2 ^{1/2)}	75	71	142				
April	109	100	87	170	99.6	1.651	386	204	102	284	368	267	101	18	1.57	1 ^{1/2)}	2 ^{1/2)}	73	70					
Mei	98	89	77	156	99.7	1.435	343	83	29	314	333	161	172	10	1.45	1 ^{1/2)}	2 ^{1/2)}							

¹⁾ Indexcijfers van Standard Statistics Co. ²⁾ Einde v. h. jaar (resp. maand). ³⁾ Ontleend aan The Commercial and Financial Chronicle. De cijfers der jaren 1925—1929 zijn maandgemiddelden. ⁴⁾ Stock exchange call loans. ⁵⁾ Renewal rate. ⁶⁾ 40 obl. ⁷⁾ Bureau of Labor Statistics. ⁸⁾ resp. aad. tot 229, ind. 197, spoorw. 31.

BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN.
Voornaamste posten in duizenden Zwitsersche franken.)

Data	Kas- en Banktegoed	Dadelijk opvraagbare gelden	Handelswissels, bankaccepten en schatkistpapier	Uitgezette gelden		Diverse belegg.	Andere activa
				Maximum 3 maanden	van 3-9 maanden		
30 Juni 1930	5.120	23.046	500.647	486.943	68.352	—	1.612
31 Juli 1930	6.815	80.477	364.594	297.956	429.388	121.580	2.844
31 Aug. 1930	3.319	107.589	236.974	541.663	516.611	151.886	5.594
30 Spt. 1930	5.560	68.858	304.553	946.801	179.168	186.818	8.662
31 Oct. 1930	4.628	28.931	391.513	999.134	156.847	191.864	11.311
30 Nov. 1930	4.279	71.391	410.749	1.050.808	134.411	191.029	13.556
31 Dec. 1930	6.076	74.814	496.762	653.030	145.269	190.859	11.325
31 Jan. 1931	5.692	85.518	532.402	722.108	162.239	187.700	12.273
28 Feb. 1931	6.791	56.437	604.014	723.639	260.419	197.102	12.640
31 Mrt. 1931	7.239	186.231	609.589	850.694	12.788	222.591	11.967
30 Apr. 1931	7.552	102.798	647.283	939.893	7.359	225.912	12.580
31 Mei 1931	8.922	133.502	666.313	1.038.987	29.701	234.350	14.161
30 Juni 1931	11.157	168.485	731.239	594.009	24.650	240.736	10.143

Data	Gestort kapitaal	Bijzondere deposito's op langere termijn	Deposito's op korten termijn		Diverse passiva	Balans totaal
			Dadelijk opvraagbaar	Maximum 3 maanden van 3-6 maanden		
30 Juni 1930	102.500	274.765	268.426	438.198	1.832	1.085.721
31 Juli 1930	102.500	310.601	312.974	244.657	329.196	3.726
31 Aug. 1930	102.500	299.284	220.922	410.884	523.047	6.998
30 Spt. 1930	102.500	302.964	200.628	851.450	232.391	10.486
31 Oct. 1930	102.563	303.246	203.342	1.058.601	103.769	12.707
30 Nov. 1930	102.563	303.180	293.047	1.146.877	15.555	15.005
31 Dec. 1930	102.875	300.199	339.865	768.026	55.136	12.033
31 Jan. 1931	102.875	300.234	420.969	739.727	130.876	13.250
28 Feb. 1931	102.875	300.145	506.768	714.400	220.597	16.257
31 Mrt. 1931	103.188	301.191	603.398	864.652	10.954	17.768
30 Apr. 1931	103.500	300.737	447.949	1.061.016	10.889	19.287
31 Mei 1931	106.000	300.085	493.488	1.195.320	8.695	11.201
30 Juni 1931	108.500	299.899	559.076	755.197	35.364	11.196

1) De inderling van den staat van 30 Juni wijkt eenigszins af van die van de volgende maandstaten.
2) Dit bedrag was uitgezet op een termijn van 3-6 maanden.
3) Max. 1 jaar, resp. 1-2 jaar.
4) Van dit bedrag staan 759 miljoen maximum 3 maanden en 55 miljoen maximum 6 maanden uit.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	April 1931	Jan./Apr. 1931	Jan./Apr. 1930
Prod. Steenkolen in tonnen	1.060.315	4.133.753	4.018.743
Aantal normale werkdagen	25 ¹⁾	100	101

II. Bruinkolenmijn „Carisborg“.

	April 1931	Jan./Apr. 1931	Jan./Apr. 1930
Netto-productie in tonnen	22.575 ²⁾	90.129	83.442
Aantal normale werkdagen	25	100	92

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	April 1931	Jan./Apr. 1931	Jan./Apr. 1930
Afgeleverd:			
Geraff. zout (ton)	3.453	14.822	12.669
Industriezout („)	35	217	221
Afvalzout („)	176	729	801
Aantal normale werkdagen	26	102	99

Arbeiders.

Aantal.	Gezamenlijke Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg“	Zoutmijnen
1 Mei 1931	{ 11.201 ³⁾ 27.252 ⁴⁾	114	182
1 Mei 1930	{ 11.126 ³⁾ 26.510 ⁵⁾	161	142

1) Domaniale Mij 25 dagen.
2) 16.805 ton ruwe bruinkool en 5.770 ton bruinkoolbriketten.
3) bovengronds. 4) incl. 1.792 arbeiders der nevenbedrijven.
5) ondergronds.

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.
(In duizenden guldens).

	April 1931		April 1930	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Nieuwe rekeningen.	1.516	—	—	—
Rekeningen op ult ^o .	173.363	—	157.609	—
Bijschrijvingen	2.583.445	479.511	2.238.279	469.046
a. Stortingen	1.063.144	119.309	965.787	120.593
b. Overschrijvingen.	1.520.177	345.729	1.272.340	330.977
1. van and. rek. 1)	—	—	—	—
2. van Ned. Bank.	124	14.422	152	17.428
c. And. onderwerpen	—	51	—	48
Afschrijvingen	1.622.460	471.236	1.355.311	464.212
a. Chèques	271.324	67.556	221.905	66.528
b. Overschrijvingen	—	—	—	—
1. op andere rek. 2)	1.339.030	345.729	1.121.569	330.977
2. naar Ned. Bank	40	57.890	980	66.661
c. And. onderwerpen	11.166	61	10.857	46
Tegoed op ult ^o	—	117.346	—	108.520
Beleggingen	—	87.277	—	83.005

1) Hierin begrepen overschrijvingen uit het buitenland 4.877 met f 855.
2) Idem naar het buitenland 29.797 met f 3.140.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1931				1930	1929	1914
	4 Juli	29 Juni/4 Juli	22/27 Juni	15/20 Juni			
Amsterdam Partic. disc.	7/8	7/8-1	15/16-1	7/8-1	11/16-13/16	5/16-3/8	3/16-3/16
Prolong.	—	1-1/4	1-1/4	1	—	5-3/4	2 1/4-3/4
Londen Daggeld...	1-2	1-4	1 1/2-2	3/4-2	1 1/2-2	3 1/2-4 1/2	1 1/2-2
Partic. disc.	115/16	15/16-2 1/16	2-1/16	2 1/16-5/16	2 1/16-5/16	5 3/8-7 1/8	2 1/4-3/4
Berlijn Daggeld...	8 3/4-11	7 3/4-11	6 1/2-8 1/2	6 1/2-9	4-6 1/2	7-11	—
Partic. disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d...	7	7	7	7	3 1/2	7 3/8-1 1/2	—
56-90 d...	7	7	7	7	3 1/2	7 3/8-1 1/2	2 1/8-1 1/2
Waren-wissel.	7 1/2-8	7 1/2-8	7 1/4-1 1/2	7-1 1/4	3 3/4-7/8	7 3/4-8 1/4	—
New York Daggeld 1)	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	1 1/2-3/4	2-3 1/4	6-15 1/4	1 1/2-2 1/2
Partic. disc.	1	1	1	1	2	5 3/8-1 1/2	—

1) Koers van 3 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia *)
30 Juni 1931	2.48 9/16	12.09 1/8	58.98	9.73 1/4	34.63	99 15/16
1 Juli 1931	2.48 5/8	12.09 3/16	59.—	9.73 1/2	34.64	99 15/16
2 „ 1931	2.48 5/8	12.09 5/8	58.99 1/2	9.73 1/2	34.65	99 15/16
3 „ 1931	2.48 5/10	12.09 5/10	58.97	9.72 1/2	34.65 1/2	99 15/16
4 „ 1931	2.48 1/2	12.09 5/10	58.98	9.73 1/4	34.66	99 15/16
6 „ 1931	2.48 1/2	12.08 7/8	58.93	9.73	34.67 1/2	99 15/16
Laagsted. w. 1)	2.48 5/8	12.08 3/8	58.89	9.72 1/2	34.60	99 15/16
Hoogste d. w. 1)	2.48 11/10	12.09 5/8	59.—	9.73 1/2	34.69	99 15/16
29 Juni 1931	2.48 5/8	12.09 1/8	59.—	9.73 1/4	34.62	99 15/16
22 „ 1931	2.48 7/10	12.09	58.99 1/2	9.73	34.58	99 15/16
Muntpariteit	2.48 1/2	12.10 1/2	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag *)	Boekarest *)	Milaan **)	Madrid **)
30 Juni 1931	48.11	34.95	7.36	1.48 1/2	13.01	24.17 1/2
1 Juli 1931	48.14	34.95	7.36	1.48 1/2	13.01 1/2	24.17 1/2
2 „ 1931	48.16	35.—	7.36 1/2	1.48 1/2	13.02	23.50
3 „ 1931	48.14	34.97 1/2	7.36 5/8	1.48 1/2	13.02	23.65
4 „ 1931	48.14	34.97 1/2	7.36 3/8	1.48 1/2	—	—
6 „ 1931	48.16	34.97 1/2	7.36 1/2	1.48 1/2	13.01	23.50
Laagsted. w. 1)	48.11	34.90	7.35 1/2	1.47 1/2	13.—	23.15
Hoogste d. w. 1)	48.16 1/2	35.—	7.37 1/4	1.49 1/2	13.03 1/2	24.50
29 Juni 1931	48.07	34.95	7.36	1.48 1/2	13.01	23.47 1/2
22 „ 1931	48.19	34.92 1/2	7.35 3/4	1.48 1/2	13.01	23.80
Muntpariteit	48.—	35.10	7.37 1/4	1.488	13.09	48.52 1/2

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Oslo *)	Helsing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
30 Juni 1931	66.67½	66.55	66.57½	6.25½	80¼	2.477/8
1 Juli 1931	66.67½	66.55	66.57½	6.25½	80	2.477/8
2 " 1931	66.67½	66.57½	66.57½	6.26	79¼	2.4713/16
3 " 1931	66.67½	66.57½	66.57½	6.26	79¼	2.4711/16
4 " 1931	66.67½	66.57½	66.57½	6.26	80	2.47¾
6 " 1931	66.65	66.55	66.57½	6.26	801/8	2.47¾
Laagsted.w.1)	66.57½	66.47½	66.47½	6.24½	78¾	2.473/8
Hoogste d.w.1)	66.70	66.60	66.60	6.26½	80¾	2.481/8
29 Juni 1931	66.67½	66.57½	66.57½	6.25½	803/8	2.48
22 " 1931	66.65	66.55	66.55	6.25	77	2.487/8
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26½	95¾	2.48¾

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.

Laatstbekende noteeringen te Amsterdam en Rotterdam op 30 Juni 1931 voor telegrafische uitbetaling op:

	Gulden per	Pari	Koers	Bank-disconto
<i>Europa.</i>				
Londen *)	£	12.10½	12.09½	2½
Berlijn *)	100 Mark	59.26	58.98	7
Parijs *)	100 Franc	9.747	9.73½	2
Brussel *)	100 Belga	34.59	34.63	2½
Luxemburg	100 Franc	48.—	6.92½	
Zürich *)	100 " "	48.—	48.11	2
Praag	100 Kronen	7.37½	7.36	4
Weenen *)	100 Schilling	35.—	34.95	7½
Boedapest	100 Pengö	43.51	43.37½	7
Boekarest	100 Lei	1.4880	1.48	8
Sofia	100 Leva	48.—	1.80½	8½
Belgrado	100 Dinar	4.379	4.39½	5½
Istanbul	Turksch £	10.93	1.18	
Athene	100 Drachme	3.23	3.22¾	9
Milaan	100 Lira	13.09	13.01	5½
Madrid	100 Peseta	48.—	24.17½	6
Lissabon	Escudo	2.68½	0.11	7
Kopenhagen *)	100 Kronen	66.67	66.55	3½
Oslo *)	100 " "	66.67	66.57½	4
Stockholm *)	100 " "	66.67	66.67½	3
Reickjavik	100 Idsl. Kr.	66.67	54.75	
Warschau	100 Zloty	27.91	27.84	7½
Kovno (Litauen)	100 Lita	24.88	24.87½	6
Riga (Letland)	100 Lat	48.—	47.87½	6-7
Reval (Estland)	100 Estl. Kr.	66.67	66.30	7
Helsingfors	100 Finnmrk.	6.26½	6.25½	6
Moskou	Tjerwonets (10 Roebel)	12.80	12.78½	
Danzig	100 Gulden	48.42	48.35	5
<i>Amerika.</i>				
New-York *)	\$	2.4878	2.48 0/100	1½
Montreal	Canad. \$	2.4878	2.47 0/100	
Mexico	Mex. Dollar	1.24	1.21¾	
Buenos Aires	Peso (papier)	1.05631	0.80¾	
La Paz (Bolivia) 4)	Boliviano	0.9080	0.89½	
Rio de Janeiro	Milreis (pap.)	0.80753	0.19¾	
Valparaiso	Peso (papier)	0.30	0.30½	9-10
Bogota (Columbia) 4)	Peso	2.42	2.40	
Quito (Ecuador)	Sucre	1.21	0.49½	
Lima (Peru) 3)	Sol 3)	0.69	0.69 0/100	
Montevideo (Urug.)	Peso	2.5725	1.45	
Caracas (Venezuela)	Bolivar	0.4795	0.43½	
Paramaribo	Gulden	1.—	0.99¾	
Willemstad (Curaç.)	Gulden	1.—	1.01½	
San José (C. Rica)	Colon	1.16	0.62	
Guatemala	Quetzal	2.48¾	2.48½	
Managua (Nicar.) 4)	Cordoba	2.48¾	2.43½	
San Salvador 4)....	Colon	1.2440	1.21¾	
<i>Azië.</i>				
Calcutta	Rupee	0.91	0.89¾	6
Batavia	Gulden I.C.	1.—	0.99½	4½
Kobe	Yen	1.24	1.22½	5.11
Hong Kong	Dollar	0.62½	0.62½	
Shanghai	Tael	0.79½	0.79½	
Singapore	Straits Doll.	1.4125	1.39½	
Manilla	Phil. Peso	1.214	1.22½	
Bangkok	Baht	1.10	1.07½	
Teheran (Perzië)	Kran		0.13½	
<i>Afrika.</i>				
Kaapstad	£	12.10½	12.06	5
Alexandrië	Egypt. £	12.42	12.40	
<i>Australië.</i>				
Melbourne, Sidney en Brisbane	£	12.10½	9.30	
Nieuw Zeeland	£	12.10½	11.03	

1) Goudpeso. 2) Milreis Goud. 3) Not. te A'dam. Ov. not. part. opg. 4) Sol. = f 0.97½.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parys (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
30 Juni 1931	4,8611/32	3,917/32	23,733/8	40,23¾
1 Juli 1931	4,8618/32	3,917/32	23,73	40,22¾
2 " 1931	4,8615/32	3,91¼	23,73	40,23
3 " 1931	4,8621/32	3,919/32	23,74¼	40,24¼
4 " 1931	—	—	—	—
6 " 1931	4,869/16	3,9111/32	23,72¼	40,25
7 Juli 1930	4,8521/32	3,933/8	23,85	40,23¾
Muntpariteit	4,8667	3,903/8	23,81¼	40,11

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	20 Juni 1931	27 Juni 1931	29 Juni 1931 Laagste	4 Juli 1931 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97¾	97¾	977/16	977/16
Athene	Dr. p. £	375	375	374¾	375¾
Bangkok	Sh. p. tical	1/10	1/93/8	1/93/8	1/93/8
Budapest ...	Pen. p. £	27.87	27.87½	27.85	27.90
Buenos Aires	d. p. \$	347/8	353/4	353/8	363/8
Calcutta	Sh. p. rup.	1/549/64	1/528/32	1/531/16	1/551/64
Constantin..	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong ...	Sh. p. \$	111/2	1/011/16	1/0¼	1/11/8
Kobe	Sh. p. yen	2/025/64	2/025/64	2/011/32	2/011/16
Lissabon	Escu. p. £	110	110	109¾	110¾
Mexico	\$ per £	9.90	9.90	9.80	10.10
Montevideo .	d. per £	28¾	28¾	28¾	29¾
Montreal ...	\$ per £	4.88	4.881/8	4.87¾	4.883/8
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	311/16	325/32	3¾	37/8
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/2¼	1/41/8	1/311/16	1/49/16
Singapore ...	id. p. \$	2/3¾	2/3¾	2/311/16	2/3¾
Valparaiso 2).	\$ per £	39.94	39.95	39.94	39.95
Warachau ..	Zl. p. £	433/8	433/8	433/16	43¾

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOLDPRIJS 2)

	Londen 1)	N.York 2)	Londen
29 Juni 1931	13¾	291/8	29 Juni 1931 ... 84/99¾
30 " 1931	13¾	291/8	30 " 1931 ... 84/97/8
1 Juli 1931	139/16	291/8	1 Juli 1931 ... 84/11
2 " 1931	139/16	29¾	2 " 1931 ... 84/11¾
3 " 1931	13¾	29¾	3 " 1931 ... 84/10¾
4 " 1931	1311/16	—	4 " 1931 ... 84/10¾
5 Juli 1930	159/16	—	5 Juni 1930 ... 85/09/8
27 Juli 1914	2411/16	59	27 Juli 1914 ... 84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	23 Juni 1931	30 Juni 1931
Saldo van 's Rijks Schatkist bij de Nederlandsche Bank	f 48.778.508,11	f 35.296.263,37
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschotten op ult. Mei, 1931 aan de gemeenten verstrekt op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke ink.bel. en op c. op de Rijksink.bel.	" 923.279,93	" 33.734,47
Voorshotten op ult. Mei, 1931 aan de gemeenten verstrekt op aan haar uit te keeren hoofdsom der personeele belasting, aandeel in de hoofdsom der grondbelasting, alsmede van opcenten op die belastingen.	" 9.230.638,30	" 9.230.638,30
Voorshotten aan Ned.-Indië	" 8.639.819,14	" 8.639.819,14
Id. aan Suriname	" 81.007.685,42	" 81.903.451,25
Id. aan Curaçao	" 11.596.796,88	" 11.610.093,45
Id. aan Surinam	" 6.646.353,40	" 6.773.813,90
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand.	" 98.056.108,35	" 101.496.226,82
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 1.000.000,—	" 3.000.000,—
Vordering op het Alg. Burg. Pensioenfond. 1)	" 18.260.529,69	" 18.939.520,51
Vordering op andere Staatsbedrijven 2)	" 10.872.500,31	" 4.079.593,07
Vordering op andere Staatsbedrijven 2)	" 17.165.771,67	" 17.307.145,38
Verplichtingen.		
Schatkistbiljetten in omloop	f 178.814.000,—	f 178.814.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 74.040.000,—	" 70.040.000,—
Zilverbons in omloop	" 2.641.956,—	" 2.623.036,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenfond. 1) Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 3) ..	" —	" —
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 21.101.726,18	" 22.004.996,29
Id. aan diverse instellingen 1)	" 1.148.811,21	" 1.170.360,11
Id. aan diverse instellingen 1)	" 3.877.763,81	" 3.853.152,10

1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	27 Juni 1931	4 Juli 1931
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas w.o. muntbiljetten	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	f 81.901.000,—	f 88.640.000,—
Schatkistpromessen	" 16.500.000,—	" 24.500.000,—
Schatkistbiljetten	" 1.935.000,—	" 7.060.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 10.570.000,—	" 10.569.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	" 218.000,—	" 218.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 814.000,—	" 867.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	" 26.984.000,—	" 18.509.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 6 Juli 1931.

		Activa.		
Binnenl. Wis-	Hfdbk. f	34.764.911,35		
sels, Prom.,	Bijbnk. "	136.449,62		
enz. in disc.	Ag.sch. "	8.525.041,19	f	43.426.402,16
Papier o. h. Buitenl. in disconto				—
Idem eigen portef. f		228.522.164,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "				228.522.164,—
Beleeningen				
incl. vrsch.	Hfdbk. f	29.924.985,92		
in rek.-crt.	Bijbnk. "	10.466.753,42		
op onderp.	Ag.sch. "	56.898.943,97	f	97.290.683,31
Op Effecten		91.371.738,96		
Op Goederen en Spec.		5.918.944,35		97.290.683,31
Voorschotten a. h. Rijk				—
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud		88.687.755,—		
Muntmat., Goud		408.728.533,86	f	497.416.288,86
Munt, Zilver, enz.		35.845.846,26		
Muntmat., Zilver				533.262.135,12 ¹⁾
Belegging 1/3 kapitaal, reserves en pensioenfonds				26.220.579,71
Gebouwen en Meub. der Bank				5.000.000,—
Diverse rekeningen				50.728.322,31
			f	984.450.286,61
		Passiva.		
Kapitaal		20.000.000,—	f	
Reservefonds		7.563.205,59		
Bijzondere reserve		8.000.000,—		
Pensioenfonds		7.428.679,28		
Bankbiljetten in omloop		895.584.960,—		
Bankassignatiën in omloop		201.204,60		
Rek.-Cour. { Het Rijk	f	11.395.970,34		
saldo's: { Anderen		32.305.172,75		43.701.143,09
Diverse rekeningen				1.971.094,05
			f	984.450.286,61
Beschikbaar metaalsaldo			f	157.021.674,11
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.				392.554.185,—

¹⁾ Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Voornameste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo ¹⁾	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
6 Juli '31	88.688	408.729	895.585	43.902	157.022	57
29 Juni '31	88.688	408.729	879.330	68.857	156.047	56 ^{1/2}
22 " '31	88.687	408.494	842.202	101.983	159.773	57
15 " '31	88.487	389.994	849.489	75.597	148.488	56
8 " '31	88.486	361.494	852.874	39.231	131.379	54 ^{1/2}
1 " '31	88.484	361.494	885.730	42.520	116.503	52 ^{1/2}
7 Juli '30	64.853	367.054	833.931	20.154	115.624	53 ^{1/2}
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
6 Juli 1931	43.426	—	97.291	228.522	50.728
29 Juni 1931	42.756	—	101.705	228.484	52.854
22 " 1931	44.051	—	95.798	228.434	59.208
15 " 1931	44.919	—	95.043	225.641	61.586
8 " 1931	45.457	—	95.104	224.987	58.875
1 " 1931	43.722	—	131.555	224.666	60.944
7 Juli 1930	49.518	—	87.289	237.805	35.777
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van ²⁾ metaaldekking. ³⁾ Sluïtpost activa.

CURAÇOSCHE BANK.

Voornameste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dis-conto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen ¹⁾	Diverse rekeningen ²⁾
1 Mei 1931	4.834	5.398	134	111 ³⁾	1.421	508
1 April 1931	4.836	5.546	135	167	1.329	327
1 Maart 1931	4.840	5.439	139	55	1.365	366
1 Februari 1931	4.842	5.551	132	16 ³⁾	1.428	304
1 Januari 1931	4.786	5.495	125	62 ³⁾	1.573	484
1 November 1930	4.677	5.567	176	193	1.939	855
1 Mei 1930	4.443	6.413	144	430	2.262	301

¹⁾ Sluïtpost der activa. ²⁾ Sluïtpost der passiva. ³⁾ Schuld aan de Kolonie.

JAVASCHE BANK.

Voornameste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
4 Juli 1931	160.900		243.800	32.300	50.460
27 Juni 1931	160.600		240.300	37.500	49.480
20 " 1931	161.000		243.600	36.000	49.160
6 Juni 1931	114.969	46.824	249.600	32.391	48.996
30 Mei 1931	114.934	47.053	243.933	41.819	47.686
23 " 1931	114.890	46.865	243.911	42.183	47.316
16 " 1931	114.528	46.538	247.517	40.649	45.799
5 Juli 1930	138.811	23.359	276.887	51.979	30.623
6 Juli 1929	153.453	21.499	308.098	44.013	34.108
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
4 Juli 1931		107.600		***	58
27 Juni 1931		112.800		***	58
20 " 1931		109.800		***	58
6 Juni 1931	9.163	24.129	37.492	29.562	57
30 Mei 1931	9.088	25.178	36.498	26.916	57
23 " 1931	9.053	24.330	36.208	29.182	57
16 " 1931	8.955	26.750	36.288	29.475	57
5 Juli 1930	10.840	47.167	46.413	36.684	49
6 Juli 1929	10.859	28.302	109.305	30.047	50
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluïtpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornameste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securitites Disc. and Advances	Securitites
1 Juli 1931	164.421	357.429	65.842	34.319	28.746
24 Juni 1931	164.014	352.832	70.063	9.633	27.129
17 " 1931	161.987	352.266	68.661	9.395	28.044
10 " 1931	156.288	354.251	61.005	6.597	28.526
3 " 1931	152.934	356.371	55.505	7.106	28.311
27 Mei 1931	152.078	354.860	56.158	6.825	28.553
2 Juli 1930	157.228	363.583	52.738	29.917	19.408
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
1 Juli '31	32.931	11.490	99.402	34.091	66.992	46 ^{1/10}
24 Juni '31	30.401	25.249	61.644	33.520	71.182	59 ^{1/32}
17 " '31	30.846	15.017	71.446	33.681	69.721	58
10 " '31	33.121	9.627	69.561	33.267	62.037	55 ^{1/32}
3 " '31	38.496	6.545	72.209	33.920	56.563	50 ^{1/32}
27 Mei '31	31.215	17.449	54.761	33.820	57.218	53 ^{29/32}
2 Juli '30	49.076	11.671	84.305	38.063	53.645	40
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornameste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
26 Juni '31	56.426	851	6.419	25.365	19.790	2.779	3.200
19 " '31	56.525	850	5.737	25.078	20.424	2.793	3.200
12 " '31	56.138	845	5.573	25.280	20.584	2.866	3.200
5 " '31	55.933	835	5.464	25.407	20.695	2.869	3.200
27 Juni '30	44.052	331	6.905	25.020	18.728	2.693	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
26 Juni '31	5.082	1.984	76.927	888	7.625	15.187
19 " '31	5.082	2.258	76.475	1.048	8.264	14.128
12 " '31	5.082	2.234	77.012	1.016	8.320	13.383
5 " '31	5.082	2.665	77.803	990	8.656	12.395
27 Juni '30	5.395	1.766	72.594	3.052	1.895	10.420
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluïtpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
30 Juni 1931	1.421,1	117,0	299,6	2.578,7	355,2
23 " 1931	1.411,2	117,7	92,6	2.349,8	136,7
15 " 1931	1.765,6	198,1	104,3	2.019,1	164,8
7 " 1931	2.299,9	259,4	113,0	1.709,5	69,9
31 Mei 1931	2.390,3	207,6	186,2	1.791,4	167,2
30 Juni 1930	2.618,9	149,8	459,0	1.777,1	185,8
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
30 Juni 1931	102,8	855,9	4.294,7	397,9	587,1
23 " 1931	102,9	580,0	3.726,0	433,0	263,9
15 " 1931	102,7	574,0	3.888,6	323,6	251,5
7 " 1931	102,7	542,7	4.079,3	270,5	245,0
31 Mei 1931	102,7	541,5	4.299,1	353,3	244,0
30 Juni 1930	101,0	589,3	4.685,4	491,6	213,6
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 30, 23, 15, 7 Juni, 31 Mei '31, 30 Juni '30, resp. 1; 49; 38; 36; 11; 12 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1931	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor getrokken marken	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
2 Juli	1435	898	—	735	29	290	3.284	66	70
25 Juni	1434	874	—	738	36	292	3.193	16	189
18 " "	1433	860	—	728	33	292	3.186	16	167
10 " "	1433	861	—	728	34	292	3.220	4	145
3 " "	1447	848	—	731	38	292	3.231	48	90
3 Juli 1930.	1202	728	—	770	40	—	2.971	8	75

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
24 Juni '31	3.382,6	1.933,5	175,1	197,7	106,4
17 " '31	3.355,3	1.941,0	171,0	185,4	106,8
10 " '31	3.277,0	1.916,8	167,6	184,8	127,2
3 " '31	3.259,1	1.810,8	167,9	172,8	134,2
27 Mei '31	3.259,3	1.824,9	173,2	152,9	124,5
20 " '31	3.223,3	1.823,4	176,6	148,9	131,0
25 Juni '30	3.059,2	1.637,0	172,6	231,5	102,3

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
24 Juni '31	618,5	1.674,2	2.556,8	168,2	79,9	84,1
17 " '31	599,0	1.668,3	2.472,5	168,3	81,0	85,2
10 " '31	599,0	1.641,9	2.440,0	168,4	80,3	84,4
3 " '31	598,3	1.583,6	2.483,9	168,4	80,1	84,2
27 Mei '31	598,4	1.551,8	2.471,1	168,4	81,0	85,3
20 " '31	598,5	1.551,5	2.452,5	168,5	80,5	84,9
25 Juni '30	577,0	1.402,9	2.459,4	169,7	79,2	83,7

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmetaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleeningen	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
17 Juni '31	57	14.582	7.843	1.816	20.756	7.191
10 " '31	59	14.641	7.811	1.821	20.886	7.325
3 " '31	45	14.730	7.807	1.790	20.961	7.347
27 Mei '31	29	14.813	7.785	1.847	21.059	7.396
20 " '31	28	14.905	7.803	1.834	21.230	7.409
18 Juni '30	44	17.128	5.989	1.788	21.079	7.228

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

7 Juli 1931.

Aan de tarwe-markt was in de afgelopen week bijna bij voortdoring de stemming traag. Koopers blijven zeer gereserveerd en de tot stand gekomen zaken waren niet van grooten omvang. Algemeen bestaat er neiging bij de koopers om de uitkomsten van den nieuwen oogst op het Noordelijk halfrond af te wachten en alleen datgene te koop, wat noodig is voor direct verbruik. Er wordt weinig geloof gehecht aan de mogelijkheid, dat binnenkort de prijzen op een hooger niveau zouden kunnen komen, daar het aanbod van oude en nieuwe tarwe van dien aard zal blijken te zijn, dat gedurende het geheele najaar ruim aanbod zal bestaan. Daar is in de eerste plaats rekening te houden met Rusland. Oogstberichten uit dat land worden weliswaar niet verspreid, doch uit het op ruime schaal bevrachten van booten om in de Zwarte Zeehavens te laden, mag worden afgeleid, dat Rusland in het najaar flinke hoeveelheden zal kunnen aanbieden. Russische tarwe van den nieuwen oogst wordt reeds geregeld verhandeld ter verladung in Augustus. Terwijl dus van Rusland een groot aanbod mag worden tegemoet gezien, bestaat ook in de Vereenigde Staten ruim aanbod. De berichten over wintertarwe, welke men bezig is te doorsien, luiden uiterst gunstig en volgens particuliere ramingen wordt een opbrengst verwacht van 699 miljoen bushels. De vorige officiële schatting van het Landbouwbureau te Washington bedroeg 649 miljoen bushels, welke schatting echter geacht werd aan den lagen kant te zijn en met belangstelling wordt in deze week de nieuwe officiële raming van de regering der Vereenigde Staten tegemoetgezien. Tegenover de groote opbrengst van wintertarwe staat, dat de vooruitzichten van zomertarwe niet zoo gunstig zijn. De vorige schatting van de opbrengst daarvan bedroeg 200 miljoen bushels, doch deze zal waarschijnlijk moeten worden verlaagd, tengevolge van de groote droogte en warmte. Wel heeft onlangs gevallen regen een verbetering veroorzaakt, doch niet in het geheele voorjaarstarwegebied. De Amerikaanse Farm Board heeft bekend gemaakt, dat hij per maand 5 miljoen bushels tarwe zou verkoopen. Wanneer de verkoop door den Farm Board werkelijk beperkt blijft tot deze hoeveelheid, zou ook gedurende het volgende seizoen de resterende groote voorraad van den Farm Board een drukkenden invloed op de markt blijven uitoefenen. In Canada is eveneens regen gevallen, vooral in die streken, waar de droogte het ernstigst heeft geheerscht en de vooruitzichten van de zomertarwe zijn er verbeterd. Echter is in verschillende streken de regen te laat gekomen om de nadeelige gevolgen van de droogte weder goed te maken en men spreekt van een oppervlakte van 5 miljoen acres, welke waarschijnlijk in het geheel geen opbrengst zullen leveren. Van particuliere zijde wordt de tarwe-opbrengst in Canada in de 3 Prairie-Provincies geschat op 220 miljoen bushels tegen een opbrengst van 374.500.000 bushels in het vorige jaar. Op enkele dagen hebben aan de termijnmarkt te Winnipeg de klachten over droogte een verhooging der prijzen ten gevolge gehad, doch de regen heeft de stemming doen keeren en sedert zijn de prijzen weder gedaald. Vergeleken bij een week geleden was het slot te Winnipeg voor Juli 2½ dollarcenten per 60 lbs. en voor October 3 dollarcenten lager. Te Chicago was de stemming over het algemeen niet vast en het slot voor Juli was er 2½ dollarcenten per 60 lbs. lager dan een week geleden. Aan de Argentijnsche termijnmarkten, welke den 29sten Juni gesloten waren, zijn de prijzen eerst gedaald, doch sedert is weder eenige verbetering ingetreden. Vergeleken bij 27 Juni was de Juli-termijn te Buenos Aires en te Rosario 12 centavos per 100 KG. lager. De onderhandelingen over het moratorium-voorstel van President Hoover hebben in de afgelopen week weinig invloed op de markt gehad. Slechts overweging van vraag en aanbod hebben de prijzen doen fluctueeren. In Europa zijn de vooruitzichten van den nieuwen oogst over het algemeen gunstig. Vooral in Frankrijk zijn de weersomstandigheden zeer goed en men verwacht een gemiddelde opbrengst van goede hoedanigheid. De Fransche regering heeft het toegelaten percentage buitenlandsche tarwe weder verlaagd, zoodat dit nu 20 pCt. bedraagt. Ook in de meeste andere Europeesche landen blijft het weer gunstig. In Duitschland verwacht men op het oogenblik een opbrengst, welke bij de uitgebreide bebouwde oppervlakte groter zou zijn dan die in het vorige jaar. Ook in Italië wordt een betere oogst verwacht en in dat land worden maatregelen getroffen om den invoer van buitenlandsche tarwe te beperken door een mengebod. In de Donaulanden zijn de vooruitzichten eveneens gunstig. Alleen Spanje en de landen in Noord-Oost-Europa verwachten minder goede resultaten dan een jaar

kon brengen. In de afgelopen week verkocht de V.I.S.P. ca. 4000 tons Superieur oogst 1930 tot f 8.25 en ca. 26.000 tons No. 16 & hooger uit den nieuwen oogst tot f 7.25, waarna de limite voor deze soort op f 7.50 verhoogd werd. Hier te lande volgde men de buitenlandsche markten, hoewel de noteringen op de Amsterdamsche termijnmarkt slechts fractioneel fluctueerden. Aan het einde der week luiden deze als volgt: Mrt. f 9%; Mei f 10.—. De omzet bedroeg 1850 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 1 Juli 1931.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn tot jl. Zaterdag gestegen, toen Mid. spot 5.53 d. in Liverpool noteerde tegen 4.56 d. het laagste punt van dit seizoen op 8 Juni jl. Op Maandag en Dinsdag werd de markt weer eenigszins flauwer en gisteren sloot Liverpool Juli-futures met 5.25 d., terwijl New-York 12 tot 18 punten sedert het begin van den dag lager sloot. Vanmorgen opent Liverpool vast 5 tot 7 punten lager. Ook prijzen van Egyptische katoen zijn gestegen, totdat F.G.F. Sakellaridis „spot” op Zaterdag 8.45 d. noteerde vergeleken met 7.20 d. op 10 Juni, doch sedert zijn prijzen eenigszins flauwer geworden. Loco-verkopen bedroegen de vorige week 29.500 balen, waardoor het gemiddelde gedurende de afgelopen drie weken 28.870 balen bedroeg.

Vastere katoenprijzen veroorzaakten goede zaken in Amerikaansche garens gedurende de laatste dagen van de vorige week. De meeste spinners van grove en medio-cops en ook ringtwist verkochten flinke hoeveelheden en in alle gevallen waren de verkopen deze week grooter dan de productie. Doubleurs maken een slechten tijd door, daar de moeilijkheden met de werklieden in de gordijn-districten van de Midlands en Ayrshire nog niet tot een oplossing zijn gekomen. In Egyptische soorten hebben de meeste spinners van betere zaken geprofiteerd, hierbij geholpen door de stijging van katoenprijzen. Goede zaken voor doubling, speciaal voor binnenlandsch gebruik, werden afgesloten, alsook een aanzienlijke handel in twist cops voor export geschikt voor de handschoenenindustrie. Indië is nog in de markt voor fijne getwijnde garens en de vraag naar harde getwiste garens geschikt voor den crepen- en poplinhandel blijft voortdurend goed.

Er blijft een goede vraag naar alle soorten garens be-

staan, doch met de flauwere stemming van het ruwe materiaal gedurende deze week, wordt er niet zoo veel als de vorige week geboekt. Verkoopers vinden het moeilijk dezelfde stijgingen als die voor het ruwe materiaal door te voeren.

Zoals wij de vorige week reeds berichtten, was het voorstel van Hoover een groote steun voor de doekmarkt; sedert dien tijd zijn prijzen echter wat vaster geworden. Men begint zich af te vragen, of de vaste stijgende beweging in katoenprijzen wel geheel en al gerechtvaardigd was. Koopers blijven zich afzijdig houden en van Indië valt slechts weinig verbetering te rapporteeren. Van China en de kleinere Oostersche markten komt een goede vraag en hier is de stemming bepaald beter, doch er is een groot vertrouwen noodig om tot normale zaken terug te keeren en totdat Hoover's voorstel geaccepteerd is, zal de politiek een ongunstigen invloed blijven uitoefenen. Er bestaat een stemming van bescheiden optimisme, die naar wij hopen, geleidelijk zal toenemen.

Liverpoolnoteringen Oost. koersen 23 Juni 30 Juni
24 Juni 1 Juli T.T. op Br.-Indië 1/5% 1/5%
F.G.F. Sakellaridis 7,90 8,35 T.T. op Hongkong 11 7/8 1/0%
G.F. No. 1 Oomra. 3,33 3,44 T.T. op Shanghai 1/2 7/8 1/3 1/4

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '30 tot 26 Juni '31	Overeenkomstige periode	
		1929/30	1928/29
Ontvangsten Gulf-Havens.	8834	8685	9339
Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Britannië	1067	1253	1831
„ „ 't Vasteland etc.	3918	4173	4671
„ „ het Orient....	1567	1209	1480

Voorraden. (In duizendtallen balen).

	26 Juni '31	Overeenkomstig tijdstip	
		1930	1929
Amerik. havens.....	3066	1680	792
Binnenland	911	665	304
New-York	228	232	168
New Orleans	647	339	138
Liverpool	410	281	459

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										ZUIVEL EN EIEN				MINERALEN					
	TARWE HardWinter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2 ³⁾ loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2 ⁴⁾ loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		BOTER per K.G. Leeuwar- der Comm. Notering		KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks- kaas kl. m/merk		EIEN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%
1925	17,20	100,0	13,07 ⁵	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	2,31	100,0	56,—	100,0	9,18	100,0	10,80	100,0	1,68	100,0
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	1,98	85,7	43,15	77,1	8,15	88,8	17,90	165,7	1,89	112,5
1927	14,75	85,8	12,47 ⁵	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	2,03	87,9	43,30	77,3	7,96	86,7	11,25	104,2	1,30	77,4
1928	13,47 ⁵	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	2,11	91,3	48,05	85,8	7,99	87,0	10,10	93,5	1,20	71,4
1929	12,25	71,2	10,87 ⁵	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	2,05	88,7	45,40	81,1	8,11	88,3	11,40	105,6	1,23	73,2
1930	9,67 ⁵	56,3	6,22 ⁵	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	1,66	71,9	38,45	68,7	6,72	73,2	11,35	105,1	1,12	66,7
Jan. 1929	12,35	71,8	12,20	93,3	231,50	100,0	194,25	82,3	365,00	78,9	2,25	97,4	45,95	82,1	9,03	93,4	10,10	93,5	1,16	69,0
Febr. "	12,72 ⁵	74,0	12,65	96,7	236,00	101,9	194,75	82,5	357,25	77,2	2,29	99,1	45,40	81,1	9,19	100,1	12,90	119,4	1,11	66,1
Maart "	12,65	73,5	12,62 ⁵	96,6	233,00	100,6	191,75	81,3	359,00	77,6	1,95	84,4	44,60	79,6	8,56	93,2	12,00	111,1	1,11	66,1
April "	12,12 ⁵	70,5	11,62 ⁵	88,9	218,00	94,1	185,25	78,5	373,25	80,7	1,81	78,4	40,25	71,9	5,90	64,3	11,05	102,3	1,11	66,1
Mei "	11,12 ⁵	64,1	10,57 ⁵	80,9	198,25	85,6	177,50	75,2	363,50	78,6	1,86	80,5	39,90	71,3	6,16	67,1	11,15	103,3	1,16	69,0
Juni "	10,87 ⁵	63,2	10,20	78,0	193,50	83,6	171,25	72,6	355,25	76,8	1,87	81,0	44,—	78,6	6,41	69,8	11,25	104,2	1,30	77,4
Juli "	12,80	74,3	11,20	85,6	218,50	94,4	191,25	81,0	415,50	89,8	1,88	81,4	45,—	80,4	6,88	74,9	11,25	104,2	1,30	77,4
Aug. "	13,12 ⁵	76,3	10,75	82,2	202,50	87,5	182,75	77,4	452,50	97,8	1,93	83,5	46,15	82,4	7,13	77,7	11,25	104,2	1,30	77,4
Sept. "	12,62 ⁵	73,4	10,20	78,0	191,00	82,5	172,00	72,9	506,75	109,6	2,22	96,1	45,25	80,8	8,01	87,3	11,40	105,6	1,30	77,4
Oct. "	12,10	70,4	9,87 ⁵	75,6	185,00	79,9	168,00	71,2	516,50	111,7	2,28	98,7	50,25	89,7	9,53	103,8	11,25	104,2	1,30	77,4
Nov. "	11,77 ⁵	68,5	9,20	70,4	174,00	75,2	164,75	69,8	483,25	104,5	2,20	95,2	50,70	90,5	10,60	115,5	11,35	105,1	1,30	77,4
Dec. "	12,62 ⁵	73,4	9,35	71,5	166,00	71,7	163,75	69,4	482,00	104,4	2,06	89,2	47,50	84,8	9,97	108,6	11,75	108,8	1,30	77,4
Jan. 1930	12,67 ⁵	73,7	9,35	71,5	149,25	64,5	151,25	64,1	433,75	93,8	2,00	86,6	43,95	78,5	7,55	82,2	11,75	108,8	1,21	72,0
Febr. "	11,72 ⁵	68,2	8,17 ⁵	62,5	139,00	60,0	135,75	57,5	398,50	86,2	2,03	87,9	41,15	73,5	6,90	75,2	11,75	108,8	1,11	66,1
Maart "	10,90	63,4	7,15	54,7	143,50	62,0	125,00	53,0	390,00	84,3	1,71	74,0	41,25	73,7	5,18	56,4	11,55	106,9	1,11	66,1
April "	11,17 ⁵	65,0	7,62 ⁵	58,3	180,25	77,8	129,75	55,0	431,00	93,2	1,50	64,9	36,50	65,2	5,16	56,2	11,35	105,1	1,16 ⁵	69,3
Mei "	10,45	60,8	6,55	50,1	148,50	64,1	114,50	48,5	405,00	87,6	1,44	62,3	37,20	66,4	5,30	57,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juni "	10,05	58,4	5,17 ⁵	39,6	145,50	62,9	103,75	44,0	385,50	83,4	1,54	65,7	37,—	66,1	5,09	55,4	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Juli "	9,55	55,5	5,82 ⁵	44,6	157,75	68,1	108,00	45,8	345,75	74,8	1,72	74,5	39,90	71,3	5,99	65,3	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Aug. "	9,45	54,9	6,30	48,2	146,00	63,1	116,25	49,3	365,00	78,9	1,58	68,4	40,20	71,8	6,03	65,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Sept. "	8,40	48,8	5,25	40,2	127,50	55,1	99,00	41,9	318,75	68,9	1,64	71,0	37,55	67,1	7,23	78,8	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Oct. "	7,40	43,0	4,62 ⁵	35,4	112,25	48,5	86,00	36,4	281,25	60,8	1,63	70,6	36,90	65,9	8,60	93,7	11,35	105,1	1,18 ⁵	70,5
Nov. "	7,25	42,2	4,25	32,5	94,50	40,8	82,25	34,9	270,75	58,5	1,58	68,4	36,50	65,2	9,63	104,9	10,90	100,9	0,85	50,6
Dec. "	7,07 ⁵	41,1	4,30	32,9	96,00	41,5	91,00	38,6	247,75	53,6	1,55	67,1	33,50	59,8	7,97	86,8	10,85	100,5	0,85	50,6
Jan. 1931	6,52 ⁵	37,9	4,—	30,6	84,50	36,5	86,25	36,5	207,50	44,9	1,61	69,7	32,25	57,6	6,63	72,2	10,30	95,4	0,85	50,6
Febr. "	5,77 ⁵	33,6	3,90	29,8	87,50	37,8	85,75	36,3	206,25	44,6	1,66	71,9	33,80	60,4	6,21	67,6	10,30	95,4	0,85	50,6
Maart "	5,62 ⁵	32,7	4,20	32,1	103,00	44,5	104,75	44,4	214,00	46,3	1,47	63,6	35,00	62,5	4,94	53,8	10,30	95,4	0,66	39,3
April "	5,90	34,3	4,42 ⁵	33,8	112,00	48,4	117,00	49,6	197,75	42,8	1,35	58,4	31,60	56,4	4,20	45,8	10,15	94,0	0,53	31,5
Mei "	6,15	35,8	4,97 ⁵	38,0	95,75	41,4	124,00	52,5	189,00	40,9	1,26	54,5	30,85	55,1	4,07 ⁵	44,4	10,05	92,6	0,53	31,5
Juni "	5,75	33,4	5,05	38,6	86,75	37,5	116,50	49,4	191,50	41,4	1,29	55,8	33,50	59,8	4,30	46,8	10,00	92,6	0,34 ⁵	20,5
6 Juli	5,80	33,7	5,—	38,2	85,00	36,7	116,00	49,2	220,00	47,6	1,37	57,1	37,75	67,4	4,40	47,9	10,00	92,6	0,30	17,9

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) 79 Kg. La Plata. 3) = Western vóó ring van de huidige offic. not.wijze (Jan. 1928); Barley vanaf 2/2/31; vanaf 9/2 64/5 Z.-Russ.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	28 Juni/4 Juli 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	28 Juni/4 Juli 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	53.471	657.966	665.582	—	9.515	25.764	667.481	691.346
Rogge	2.364	175.650	231.550	203	308	24.650	175.958	256.200
Boekweit	487	12.806	8.259	—	145	1.467	12.951	9.726
Mais	29.558	546.409	498.272	2.100	128.634	87.438	675.043	585.710
Gerst	11.978	323.696	243.639	—	21.615	20.255	345.311	263.894
Haver	12.083	158.763	107.282	—	1.410	2.812	160.173	110.094
Lijnzaad	2.724	113.019	43.176	170	268.404	148.493	381.423	191.669
Lijnkoek	3.065	48.710	88.296	—	204	—	48.914	88.296
Tarwemeel	1.974	62.394	64.977	69	18.269	19.616	80.663	84.593
Andere meelsoorten	512	23.760	10.706	183	7.933	—	31.693	10.706

geleden. Op het Zuidelijk halfrond is men bezig met den uitzaai van wintertarwe. In Argentinië wordt deze vertraagd door droog weer in de late districten. Er is dit jaar in Argentinië minder tarwe uitgezaaid en men verwacht, dat de bebouwde oppervlakte een vermindering van 20 tot in sommige streken 35 pCt. zal bedragen. Ook in Australië zijn de weersomstandigheden niet gunstig voor den uitzaai en is deze werkzaamheid vertraagd. Ook daar zal de bebouwde oppervlakte kleiner zijn. In Nieuw Zuid-Wales spreekt men zelfs van een vermindering van 30 pCt. Van invloed op de markt zijn deze berichten over het Zuidelijk halfrond echter nog niet. In Canada hebben besprekingen plaats gevonden tusschen de provinciale regeeringen en bankiers over de Canadeesche tarwepools. Het is niet mogelijk voor de pools verderen financieelen steun te krijgen en men schijnt nu van plan voor te stellen de tarwepools te likwideeren en hun elevatoren te doen overnemen door de provinciale regeeringen. Deze elevatoren waren als onderpand gegeven ter verkrijging van de provinciale garanties tegenover de in vorige jaren geld leenende banken.

De vraag voor rogge was in de afgelopen week weder niet levendig en de omzetten bleven beperkt. Disponibele Russische rogge werd tot iets lagere prijzen gedaan en ook voor stoomende Amerikaansche rogge werden af en toe eenigszins lagere prijzen betaald. Koopers van rogge zijn met het doen hunner inkoop voorzichtiger en kopen slechts hetgeen zij tot dekking hunner onmiddellijke behoefte noodig hebben, daar zij vreezen, dat binnen afzienbaren tijd weder groote hoeveelheden Russische rogge aan de markt zullen worden gebracht. De Europeesche oogstvooruitzichten luiden over het algemeen gunstig, behalve in Hongarije, waar zij minder goed zijn en de opbrengst geschat wordt op 2.833.000 quarters tegen 3.316.000 quarters in het vorige jaar. Ook in Duitsland, waar een kleinere oppervlakte bebouwd is dan verleden jaar, zijn streken, waar men niet tevreden is. De termijnmarkt voor rogge te Chicago daalde in de afgelopen week, doch herstelde zich tijdelijk weder gedeeltelijk. Het slot was $2\frac{1}{2}$ dollarcenten per 56 lbs. lager dan een week geleden. Te Winnipeg was de Juli-termijn voor rogge 3 dollarcenten lager.

De stemming voor maïs verbeterde in het begin dezer week en de prijzen, zoowel voor spoedige als voor latere, stegen eenige guldens per last. De in Europa aangekomen hoeveelheden waren niet overvloedig en tot de verhoogde prijzen vonden flinke omzetten plaats. Ongeveer in het midden der week zijn de prijzen gedaald, deels ook tengevolge van den gemakkelijken pesokoers, anderdeels mede tengevolge van de flauwere vrachtenmarkt. Geregeld zijn tot langzaam afbrokkende prijzen flinke zaken tot stand gekomen, vooral in spoedig verwachte en in ladende booten. De verschepingen van Argentinië waren in de vorige week weder zeer groot en de stoomende voorraad is verder toegenomen. 4 weken achter elkaar heeft Argentinië zeer groote hoeveelheden verscheept. Gedurende eenigen tijd zullen de aankomsten nog niet overmatig zijn en zal de consumptie wel in staat zijn het aanbod op te nemen. Het feit, dat de aankomende maïs steeds wordt opgenomen en dat geen voorraden worden gevormd, is wel een bewijs, dat de consumptie zeer groot is. De prijzen aan de termijnmarkten daalden eerst en bleven daarna in Rosario op de meeste dagen nagenoeg onveranderd. Te Buenos Aires bestond meer fluctuatie; op beide markten echter bewogen de prijzen zich in een dalende lijn. Vergeleken bij 27 Juni sloot de termijnmarkt te Buenos Aires 15 centavos en te Rosario 13 centavos per 100 KG. lager. De vooruitzichten van den maïsogst aan den Donau zijn zeer gunstig en naar den toestand van het oogenblik zou een oogst van $2\frac{1}{2}$ miljoen ton kunnen worden verwacht. Juli en begin Augustus zijn echter voor maïs critieke maanden, gedurende welke nog veel bedorven kan worden. In de Vereenigde Staten staat de maïs er zeer goed voor. Van particuliere zijde

wordt de opbrengst geschat op 3.006 miljoen bushels tegen een opbrengst in het vorige jaar van 2.081 miljoen bushels.

Het aanbod van gerst komt hoofdzakelijk van Canada, dat geregeld aan de markt is tot prijzen, welke in de afgelopen week enkele guldens per last zijn gedaald. Te Winnipeg was het slot voor Juli-gerst $2\frac{1}{2}$ dollarcenten per 48 lbs. lager dan een week geleden. Het aanbod van gerst is niet overdreven groot en van den Donau wordt zeer weinig verladen. In Roemenië is men over den gerstogst tevreden, vooral wat de kwaliteit betreft. De opbrengst zal niet zoo groot worden als in het vorige jaar en wordt geschat op $8\frac{1}{2}$ miljoen quarters, wat ongeveer een gemiddelde opbrengst is, doch lager dan de opbrengsten van de laatste 2 jaren. Geregeld wordt Donau/Russische gerst ter verscheping in het najaar aangeboden, doch daarin zijn de omzetten klein.

In haver ging de vorige week weinig om. De prijzen van Canadeesche haver in de eerste hand zijn te hoog om zaken mogelijk te maken. In de tweede hand worden kleine zaken gedaan, ook in Russische en Platahaver.

SUKER.

De verschillende suikermarkten verlieden in de afgelopen week in vaste stemming. De terughoudendheid van Frankrijk ten opzichte van het Amerikaansche moratorium-voorstel veroorzaakte naderhand in verschillende kringen een onzeker gevoel, waarmede een kleine reactie gepaard ging.

In Amerika was de vraag voor geraffineerd, tengevolge van de groote warmte zeer levendig. Raffinadeurs legden goeden kooplust aan den dag voor ruwsuiker en verdere groote partijen werden tot 1.43 d.c. à 1.48 d.c. c. & fr. basis Cubasuiker geplaatst. Op de New-Yorksche termijnmarkt was de stemming aanvankelijk vast. Tegen het einde der week, nadat Wallstreet minder optimistisch gestemd was, liepen ook de suikernoteeringen enkele punten terug. Het slot luidde als volgt: Juli 1.31; Sept. 1.35; Oct. 1.38; Dec. 1.43 en Jan. 1.44, terwijl de laatste notering voor Spot Centr. 3.45 bedroeg.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 35.000 tons, de versmeltingen 56.000 tons tegen 67.600 tons verleden jaar en de voorraden 274.000 tons tegen 428.700 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1931 tons	1930 tons	1929 tons
Cubaproductie	3.122.000	4.671.620	5.156.315
Voorr. overgebracht per 1/1	1.400.000	321.000	193.000
Consumptie	67.000	50.000	75.315
Weekontv. afscheephavens .	29.001	23.519	29.370
Totaal sedert 1/1 N. Oogst	1.472.222	2.833.751	4.083.110
Weekexport	44.617	40.727	98.801
Totaal sedert 1/1	992.799	1.513.629	2.784.723
Voorraad afscheephavens .	1.624.837	1.631.332	1.299.116
.. binnenland	1.837.364	1.787.509	997.890
Aantal werkende fabrieken	1	1	—

F. O. Licht heeft weder geen wijziging aangebracht in zijne laatste raming van de met bieten bezaaide oppervlakte in Europa.

Nadat in Engeland door vrij plotseling opkomende vraag groote afdoeningen in ruwsuiker tot ca. Sh. 6/7½ cif. basis 96 pCt. tot stand kwamen, hielden koopers zich tegen het einde der week wat meer op den achtergrond. De noteeringen op de Londensche termijnmarkt liepen parallel met die te New-York en luiden aan het slot als volgt: Aug. Sh. 6/6¼; Dec. Sh. 6/10; Mrt. Sh. 7/0½; Mei Sh. 7/2½ en Aug. Sh. 7/5, ruwsuiker basis 96° Riet cif.

Op Java vonden regelmatig verdere afdoeningen plaats van suiker uit den nieuwen oogst, terwijl de V.I.S.P. uit den ouden oogst weder slechts geringe verkoopen tot stand

KOFFIE.

De markt is sedert het vorig Overzicht iets gemakkelijker. In Brazilië liep de wisselkoers 1/2 d. terug met het gevolg, dat de kost- en vrachtaanbiedingen van Rio en van Santos ongeveer 1/- à 1/6 per cwt. lager kwamen. In aansluiting hieraan daalden ook de noteringen aan de termijnmarkten weder eenigszins.

Officieele berichten uit Brazilië waren ditmaal schaarsch. Alleen werd telegrafisch door den Uitvoerenden Raad medegedeeld, dat in den loop dezer week wederom 55.000 balen koffie zijn vernietigd en dat nu in totaal 109.000 balen op die wijze door hem zijn opgeruimd, terwijl een kennisgeving van het Koffie-Instituut meldde, dat de voorraad, in de binnenlandsche pakhuizen en in de spoorwegstations van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden, op 31 Mei bedragen heeft 19.163.000 balen tegen 20.087.000 balen op 30 April, hetgeen een vermindering beteekent gedurende de maand Mei van 924.000 balen. De binnenlandsche voorraad, in Rio teruggehouden, liep terug van 794.000 balen op 31 Mei op 572.000 balen op 30 Juni, zijnde een vermindering in de maand Juni van 222.000 balen. Bij de beoordeeling dezer cijfers dient in aanmerking genomen te worden, dat verzendingen vanuit de plantages naar het binnenland in de laatste maanden vóór den aanvang van den nieuwen oogst (1 Juli) in beide Staten verboden waren, zoodat het restant van den oogst nog op de plantages moet aanwezig zijn. Volgens particuliere berichten uit Brazilië wordt dit restant geschat op 500.000 balen.

Nu de nieuwe oogst in Brazilië begonnen is, zullen de aanvoeren uit het binnenland naar de afscheephavens, indien aan de vroeger gemaakte overeenkomst met de buitenlandsche bankiers de hand wordt gehouden, moeten worden vastgesteld op 1/24ste gedeelte van het totaal der ramingen van den loopenden oogst en van dien van 1932/33. Reeds vroeger is er te dezer plaatse de aandacht op gevestigd, dat het natuurlijk onmogelijk is om thans reeds een eenigszins betrouwbare raming van den oogst van 1932/33 op te maken, aangezien de bloei van dien oogst eerst in Augustus van dit jaar aanvangt. In Brazilië is men dan ook van plan om de cijfers, die nu vastgesteld moeten worden, slechts te laten gelden voor de maanden Juli tot en met October en om daarna, dat is dus na den bloei, nieuwe ramingen op te maken en de cijfers van de verdere aanvoeren naar de havens daarmede in overeenstemming te brengen. Ten slotte zullen dan de bedoelde cijfers in Maart van het volgend jaar nogmaals worden herzien. Dit alles

schijnt althans in theorie te zijn vastgesteld, doch het moet twijfelachtig worden geacht of men in Brazilië ook kans zal zien deze plannen ongewijzigd uit te voeren indien de oogst van 1932/33 wederom groot mocht worden. En wanneer door het optreden van vorst vóór October a.s. geen schade aan den tot dusver gunstig staanden oogst wordt toegebracht, is dit laatste zeer waarschijnlijk. In dat geval zouden dan de aanvoeren naar de havens op hoeveelheden moeten worden gesteld, die het spoedig onmogelijk zouden maken den voorraad te Santos, zoodaals tot nu toe de gewoonte was, op een matig cijfer te houden en het is te voorzien, dat Brazilianen, die alles doen om druk op de prijzen zooveel mogelijk te voorkomen, er veel waarde aan zullen hechten om dien voorraad niet al te groot te laten worden.

Intusschen heeft de Uitvoerende Raad of Koffie-Raad, zoodaals deze gewoonlijk genoemd wordt, thans reeds een raming bekend gemaakt voor de beide oogsten, namelijk:

Sao Paulo	26.600.000 balen
Minas Geraes	7.600.000 "
Espirito Santo.....	2.400.000 "
Rio	1.640.000 "
Bahia	1.180.000 "
39.420.000 balen	

waarvan 1/24ste gedeelte voor de maandelijksche aanvoeren bedraagt 1.642.000 balen, verdeeld als volgt:

Sao Paulo	1.108.000 balen
Minas Geraes	317.000 "
Espirito Santo	100.000 "
Rio	68.000 "
Bahia	49.000 "

Voorloopig wordt dus voor het oogstjaar 1931/32 gerekend op 12 x 1.642.000 balen = 19.710.000 balen, waarbij gevoegd moeten worden 1.728.000 balen, zijnde de schatting van de hoeveelheid, welke het Gouvernement van Sao Paulo uit de voor zijn rekening opgekochte koffie in dat jaar zal willen realiseren. De totale hoeveelheid wordt dan 21.438.000 balen, waarvan men wil exporteerden ongeveer 16.000.000 balen. Daar er tevens wordt gemeld, dat verwacht wordt, dat de Koffie-Raad 7.500.000 balen zal opkopen voor vernietiging, schijnt men er dus voorloopig op te rekenen, dat ongeveer 2.000.000 balen uit de oude voorraden zullen kunnen worden opgeruimd. Zoodaals echter reeds gezegd, is dit alles met het oog op de absolute onzekerheid omtrent de grootte van den volgenden oogst niets anders

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

METALEN										TEXTIELGOEDEREN						DIVERSEN			
ZILVER cash Londen per Standard Ounce		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlebrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton		TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN Middling locoprijzen New-York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.	KALK- SALPETER Gld. per 100 KG. netto			
pence	%	Sh.	%	£	%	£	%	£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	fl.	%	fl.	%
32 1/8	100,0	73/-	100,0	62.1/6	100,0	261.17/-	100,0	36.8/6	100,0	23.25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,-	100,0
28 1/4	89,3	85/6	118,5	58.1/-	93,5	290.17/6	111,1	31.1/6	85,3	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	96,8
26 3/4	83,3	73/-	100,0	55.14/-	89,7	290.4/-	110,8	24.4/-	66,4	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	95,7
26 1/8	81,1	66/-	90,4	63.16/-	102,8	227.5/-	86,8	21.1/-	57,8	20,00	86,0	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	95,7
24 1/8	76,2	70/6	96,6	75.14/-	121,9	203.15/6	77,8	23.5/-	63,8	19,15	82,4	39,-	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	88,3
24 1/4	75,4	67/-	91,8	54.13/-	88,0	142.5/-	54,3	18.1/6	49,6	13,55	58,3	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	82,0
26 1/4	81,8	66/-	90,4	75.10/6	121,7	222.7/6	84,9	22.2/-	60,7	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	37,50	108,1	11,70	97,5
25 7/8	80,7	66/6	91,1	78.-/6	125,7	222.11/-	85,0	23.2/6	63,5	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	34,50	99,4	11,70	97,5
26	81,0	67/-	91,8	89.8/-	144,0	221.0/6	84,4	25.8/6	69,7	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	36,-	103,7	11,70	97,5
25 5/8	80,2	68/-	93,2	82.17/6	133,5	207.5/6	79,2	24.16/-	68,0	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	33,50	96,5	11,70	97,5
25 1/4	78,1	69/6	95,2	75.4/6	121,2	197.5/6	75,3	23.19/-	65,8	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	30,50	87,9	11,70	97,5
24 1/4	75,6	71/-	97,3	74.11/-	120,1	200.5/-	76,5	23.14/-	65,1	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	34,50	99,4	11,70	97,5
24 5/8	75,7	72/6	99,3	72.12/6	117,0	209.5/6	79,9	22.16/-	62,6	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	32,25	92,9	9,18	76,5
24 1/2	75,7	72/6	99,3	73.17/-	119,0	210.11/-	80,4	23.3/-	63,6	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	29,75	85,7	9,28	77,3
23 1/2	73,9	72/6	99,3	74.19/-	120,7	205.5/6	78,4	23.11/-	64,7	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	31,25	90,1	9,39	78,3
23 1/8	71,8	72/6	99,3	72.16/-	117,3	188.9/6	72,0	23.4/6	63,8	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-	-	9,49	79,1
22 1/8	70,7	72/6	99,3	70.5/-	113,2	182.-/6	69,5	21.13/-	59,4	17,50	75,3	34,25	62,3	23,00	78,0	27,25	78,5	9,70	80,8
22 1/4	69,3	72/6	99,3	68.5/6	110,1	178.18/6	68,3	21.9/6	59,0	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	27,75	80,0	9,90	82,6
20 1/4	65,3	72/6	99,3	71.9/6	115,1	174.13/-	66,7	21.11/-	59,4	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	26,63	76,7	10,11	84,3
20 1/8	62,6	72/6	99,3	71.12/6	115,4	174.4/-	66,5	21.4/-	58,2	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	24,50	70,6	10,21	85,1
19 1/8	59,5	70/-	95,9	68.19/6	111,1	165.18/-	63,4	18.16/-	51,6	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	55,9	24,-	69,2	10,21	85,1
19 1/4	61,0	67/6	92,5	61.3/-	98,5	161.17/6	61,8	18.6/6	50,3	16,45	70,8	27,25	49,5	17,25	58,5	24,13	69,5	10,21	85,1
18 1/2	59,0	67/6	92,5	53.9/-	86,1	145.-/-	55,4	17.16/-	48,9	16,50	71,0	28,75	52,3	18,00	61,0	26,25	75,6	10,21	85,1
16 1/2	50,0	67/6	92,5	50.1/6	80,7	136.4/6	52,0	17.19/-	49,3	14,50	62,4	27,75	50,5	17,50	59,3	26,63	76,7	10,21	85,1
16	49,9	67/6	92,5	48.2/-	77,5	134.17/6	51,5	18.3/-	49,8	13,10	56,3	27,00	49,1	16,75	56,8	24,25	69,9	9,18	76,5
16 3/8	51,0	65/-	89,0	47.15/-	76,9	135.5/6	51,7	18.6/-	50,2	11,95	51,4	27,25	49,5	16,50	55,9	24,88	71,7	9,28	77,3
16 1/2	52,0	63/6	87,1	46.6/-	74,6	132.6/-	50,5	17.18/-	49,1	11,-	47,3	27,00	49,1	15,75	53,4	26,50	76,4	9,39	78,3
16 1/4	51,5	63/6 5	87,1	43.-/-	69,3	117.13/-	44,9	15.15/-	43,2	10,55	45,4	24,50	44,5	14,50	49,2	26,25	75,6	9,49	79,1
16 5/8	51,9	63/6 6	87,1	46.8/6	74,8	113.16/-	43,5	15.18/6	43,7	10,85	46,7	24,00	43,6	13,00	44,1	25,25	72,8	9,70	80,8
16 1/8	43,2	60/6	82,9	45.7/6	73,1	116.8/-	44,0	15.5/6	41,9	9,95	42,8	22,50	40,9	12,50	42,4	25,-	72,0	9,90	82,6
13 1/2	38,9	58/6	80,3	45.1/6	72,6	117.-/6	44,4	14.-/6	38,5	10,30	44,3	21,25	38,6	12,00	40,7	24,63	71,0	10,11	84,3
13 1/8	41,8	58/6	80,3	45.1/6	72,6	122.1/-	44,7	13.5/6	36,4	10,95	47,1	21,75	39,5	12,00	40,7	22,50	64,8	10,21	85,1
13 1/4	40,9	58/6	80,3	42.15/6	68,9	113.4/-	43,2	12.10/-	34,3	10,25	44,1	24,50	44,5	14,50	49,2	22,25	64,1	10,21	85,1
12 5/8	40,3	58/6	80,3	39.6/6	63,4	104.17/-	40,0	11.10/6	31,6	9,20	40,4	23,50	42,7	13,00	44,1	21,75	62,7	10,21	85,1
12 7/8	40,1	58/6	80,3	36.6/6	58,5	106.2/6	40,5	11.11/6	31,8	9,10	39,1	22,00	40,0	12,50	42,4	19,13	55,1	10,21	85,1
13 3/8	42,2	58/6	80,3	37.2/6	59,8	119.2/6	45,5	13.5/-	36,4	10,35 7	44,5	22,00 8	40,0	12,50 8	42,4			10,21	85,1

invoering van de huidige officieele noteringwijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. 4) = Malting vóór de invoer-
 5) Notering Schotland 59/6. 6) 58/- . 7) 3 juli. 8) 2 juli.

dan theorie. Met het oog hierop is het hoogst merkwaardig, dat de ramingen, die thans gepubliceerd worden, althans wat Sao Paulo betreft, blijken gebaseerd te zijn op een laag cijfer voor den volgenden oogst, want algemeen wordt de loopende oogst van dezen Staat al aangenomen op minstens 18.000.000 balen. De ramingen voor de Staten Bahia, Pernambuco en Goyaz worden nog niet vermeld en schijnen later te zullen worden vastgesteld.

Merkwaardig is nog een dezer dagen ontvangen statistiek, vermeldende dat in Brazilië in 1919/20 aanwezig waren ongeveer 826½ miljoen koffieboomen met een doorsnee-opbrengst van 20,1 arrobas koffie per 1000 boomen en dat in 1929/30 aanwezig waren ruim 1.188.000 boomen met een doorsnee-opbrengst van niet minder dan 65,6 arrobas per 1000 boomen. De doorsnee-opbrengst over de geheele periode van tien jaar was 41,8 arrobas.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans 44/- à 45/6 per cwt. en van dito Prime 45/- à 47/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 32/- à 33/-.

Nederlandsch-Indië is voor Palembang Robusta onveranderd en voor de andere ongewasschen Sumatra-soorten iets gemakkelijker; gewasschen Robusta bleef onveranderd. De noteeringen in de eerste hand zijn op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juli-verscheping, 17½ ct.; Benkoelen Robusta, Juli-verscheping, 17¼ ct.; Mandheling Robusta, Juli-verscheping, 19¼ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Juli-verscheping, 25 ct., alles per ½ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

Aan de Rotterdamse termijnmarkt liepen de noteeringen ½ à ½ ct. per ½ K.G. terug.

De officieele loco-noteeringen bleven alhier onveranderd 29 ct. per ½ K.G. voor Superieur Santos en 27 ct. voor Robusta, bij kalmen afzet.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
6 Juli	\$ 6.14	\$ 6.38	\$ 6.48	\$ 6.55
29 Juni	„ 6.40	„ 6.62	„ 6.70	„ 6.77
22 Juni	„ 6.32	„ 6.48	„ 6.52	„ 6.56
15 Juni	„ 6.59	„ 6.76	„ 6.79	„ 6.81

Rotterdam, 7 Juli 1931.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
6 Juli 1931	564.000	12.250	936.000	16.100	3¼ pence
29 Juni 1931	236.000	12.125	975.000	16.400	3⅞ pence
22 „ 1931	275.000	12.125	1.049.000	16.700	3⅞ pence
6 Juli 1930	340.000	12.800	1.070.000	21.000	5⅜ pence

1) In Reis.

THEE.

De Amsterdamsche thee-veiling van 2 Juli l.l. heeft van de betere stemming op de thee-markt ten volle kunnen profiteren. De veiling had meerendeels een vlot verloop, terwijl de prijzen van 1—4 cts. hooger liepen dan in de vorige veiling.

De middenprijs der veiling komt uit op 37 cts. (vorige veiling 36¼ cts.). Ongeveer 1000 kisten bleven onverkocht.

Volgens mededeelingen van de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Ned.-Indië bedroeg de thee-uitvoer van Japan in Mei 1931 978.000 KG. (v.j. 498.000 KG.). Gedurende Januari/Mei 1931 werden in totaal uitgevoerd 3.021.000 KG. (v.j. 1.191.000 KG.).

Zuidelijk-Britsch-Indië voerde in Mei 1931 uit 4.463.000 lbs. (v.j. 5.035.000 lbs.) De totale uitvoer gedurende Januari/Mei 1931 beliep 18.385.000 lbs. (v.j. 17.303.000 lbs.).

De uitvoer van thee uit de voornaamste productielanden der wereld (uitgezonderd China) bedroeg in het tijdvak Januari/April 1931 volgens bovengenoemde vereeniging 95.165.000 KG. tegenover 92.847.000 KG. in dezelfde periode van 1930.

De thee-invoer in Amerika was in Maart 1931 7.995.000 lbs. (v.j. 6.355.000 lbs.). In de maanden Januari/Maart 1931 werden in totaal uitgevoerd 20.507.000 lbs. (v.j. 18.493.000 lbs.).

De thee-voorraden te Londen worden door het Tea market Report of the Tea Brokers' Association of Londen opgegeven te bedragen per ultimo Juni 1931 203 miljoen lbs. tegenover 209 miljoen lbs. per ultimo Juni 1930, zoodat de voorraden per eind Juni dus 6 miljoen lbs. lager zijn dan een jaar geleden.

Amsterdam, 6 Juli 1931.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN										INDEXCIJFERS			
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland	RUBBER ¹⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. ½ K.G.	COPRA Ned.-Ind. f.m.s. per 100 K.G. Amsterdam	Bruto-gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v. d. Statistiek van 1919 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100	In-voer	Uit-voer	100,0	100,0		
							f	%							Sh.	%
1925	159,75	100	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,875	100,0	100	100	100,0	100,0
1926	153,50	96,1	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,-	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-10,25	28,8	13,-	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	135	75,5	69,4
Jan. 1929	152,50	95,5	-19,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	29,-	80,8	111	119	94,2	84,6
Febr. "	150,00	93,9	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	28,625	79,8	75	83	94,2	85,4
Maart "	147,50	92,3	10/1,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	27,625	77,0	82	111	94,8	85,8
April "	147,50	92,3	-10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	26,75	74,6	110	142	92,9	83,9
Mei "	145,00	90,8	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	135	144	91,6	81,7
Juni "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134	91,0	81,9
Juli "	145,00	90,8	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147	91,0	83,7
Aug. "	145,00	90,8	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149	91,6	83,6
Sept. "	145,00	90,8	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144	91,0	82,0
Oct. "	142,50	89,2	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146	90,3	80,5
Nov. "	142,50	89,2	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143	88,4	78,8
Dec. "	142,50	89,2	-8	22,5	12,075	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	27,125	75,6	123	125	87,1	78,8
Jan. 1930	147,50	92,3	-7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-5,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,-	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,-	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	96	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,625	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,575	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,375	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-3,125	8,8	8,575	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,125	39,4				
6 Juli "	110,00	68,9	-3,25	9,1	8,875	47,3	27	44,0	37,2	43,8	16,125	44,9				

1) Jaar- en maandgem. afger. op 1/8 pence. 2) 2 Juli.